

CAMBODIJOJE

PO PREZIDENTO ANTRO RAPORTO

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

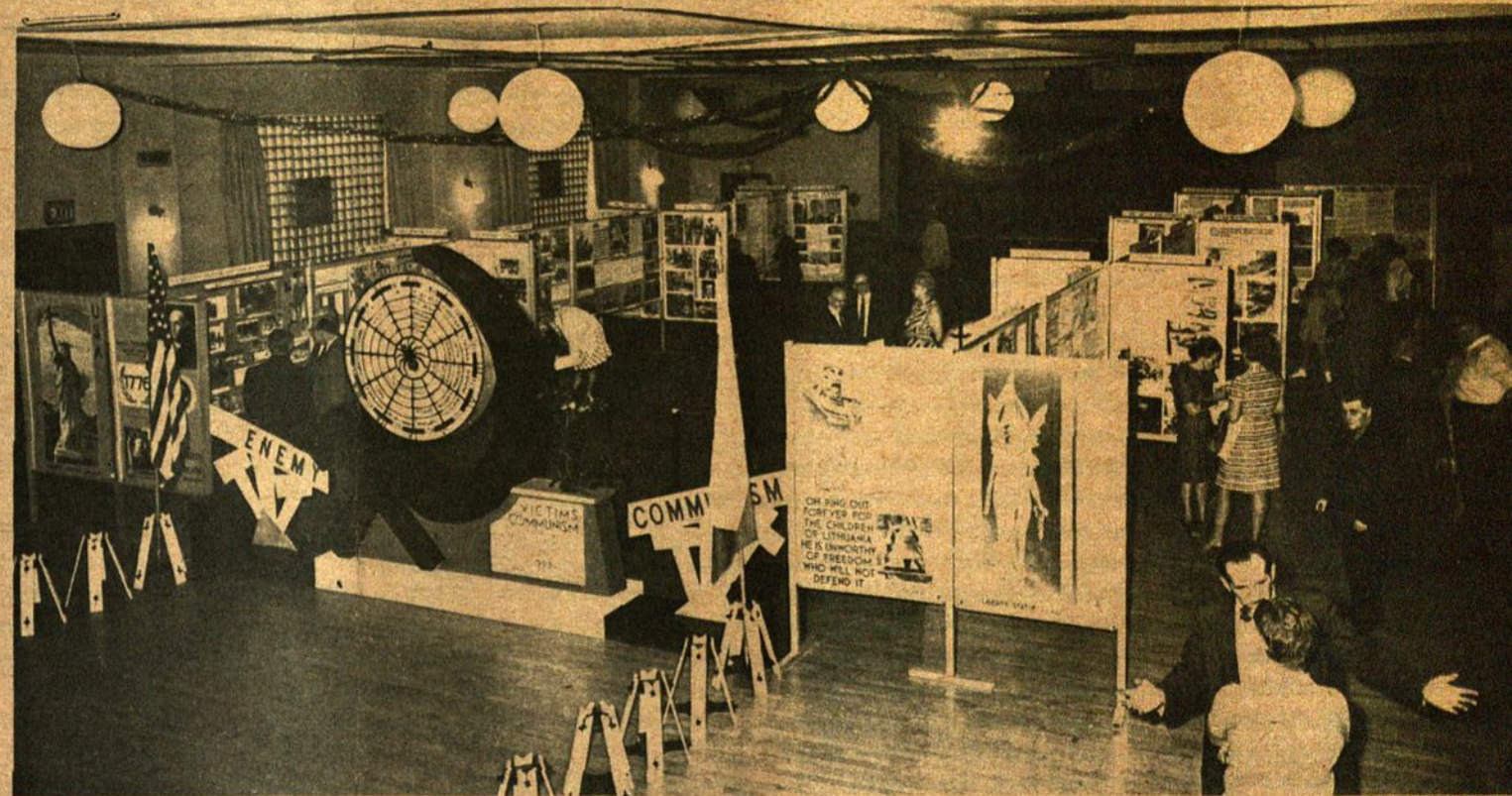
Praėjusį trečiadienį prezidentas antru kartu kreipėsi tiesiogiai į tautą per televiziją. Tokio drastiško žingsnio nereikėtų, jei daugumas komentatorių, kurie anksčiau ar vėliau suformuoja vadinamą 'viešąją nuomonę', nebūtų iš anksto nusiteikę prieš karo veiksmų perkėlimą į Cambodijos teritoriją. Jų pažiūra yra tokia, kad JAV be reikalo įsikišo į Vietnamą. Iš to išplaukia logiška išvada, kad jei padaryta klaida, ją reikia atitaisyti, nors tai ir reikštų visos pietryčių Azijos atitekimą komunistams. Tokia išvada dar paremiama argumentu, kad JAV net neturėtų galimybių. Karas Vietname JAV gali privesti prie bankroto.

Toks įtaigojimas taip

paveikė amerikiečius, kad šiuo metu mažiau kaip trečdalis (29% pagal viešosios nuomonės tyrinėtoją Louis Harris) dar mano, kad amerikiečiams nereiktų trauktis iš pietryčių Azijos, dauguma (58%) reikalauja pasitraukimo. Tokiomis nuotakomis įsigalint, administracijai yra nepaprastai sunku pasiekti savo pasistatytą tikslą — teisingą taiką. Nes kaip neaiškinsi, pasitraukimas be taikos vis tiek yra kapituliacija išsimokėjimui, nebent per tą laiką Pietų Vietnamas taip atsistotų ant kojų, kad galėtų išsilaikyti prieš komunistines užmačias tik su materialine JAV pagalba.

Kaip mes jau šioje vietoje anksčiau pastebėjome, režimo pasikeitimas Cambodijoje davė progos pabandyti sulaukyti tariamai neišvengiamą likimo raidą. Prezidentas negalėjo nepasinaudoti ta proga, tačiau nuotakos krašte tos progos išnaudojimą reikalavo apdengti tam tikrą skraistę, būtent, jis aiškino, kad žygis į Cambodiją buvo reikalingas JAV... nuostolių sumažinimui. Galutinėje išvadoje toks teigimas yra teisingas, tačiau iš pirmo žvilgsnio jis atrodo kažkaip neįtikinamai. Už tat prezidento kritikų teigimas, kad žygis į Cambodiją tėra tik rizikingas karo praplėtimas rado palankią dirvą. Girdi, tai kas, kad mes nuėjome į Cambodiją? Juk žadame pasitraukti, o kai pasitraukime, komunistai vėl už eis ir visos aukos nueis niekais. Kad tokios nuotakos vyrauja krašte, geriausiai rodo senato daugumos nusistatymas nubraukti bet kokias lėšas karo veiksmams Cambodijoje po birželio 30 d. t.y. po paties prezidento nustatytos pasitraukimo iš Cambodijos datos. (Praktiškai žiūrėnt, Cambodijoje jau prasidėjo liūčių periodas, kuris iki rugsėjo pabaigos labai suvaržo bet kokius karo veiksmus).

Bet jei tas senatas dar svarstomas senatorių Cooper-Church pasiūlymas neturės didesnės praktiškos reikšmės, kam jis iš viso reikalingas? Atrodo, kad daugumas senatorių mano, kad jų politinė karjera reikalauja pareikšti tokį nepasitikėjimą prezidentui. Turėdamas galvoje tokias nuotakas prezidentas pasiskubino su antru pranešimu apie Cambodiją. Teigdamas kad amerikiečių žygis buvo pasisekimas, prezidentas ir dabar mažai kalbėjo apie Cambodijos

žygio politinę pusę. O ji atrodo svarbesnė už militarinį pasisekimą ir rastų ginklų kiekius.

Pirmą kartą po šiaurinio Vietnamo bombardavimo sustabdymo visoje kovoje už pietryčių Azijos laisvę amerikiečiai ne gynėsi, bet puolė. Negalima abejoti, kad be jų įsikišimo šiandien Cambodijoje būtų įsigalėjęs komunistinis režimas. Tiesa, negalima sakyti, kad nūdien Cambodija jau išsaugota. Deja, ne, bet kiekvienu atveju jai buvo duotas šansas pabandyti kartu su kito mis dar laisvomis pietryčių Azijos tautoms atsispirti prieš agresiją iš Šiaurės. Kartu, žygis į Cambodiją labai pakėlė Pietų Vietnamo armijos moralę, kuri taip reikalinga visos 'vietnamizacijos' programos pasisekimui. Blogiausia atveju žygis į Cambodiją davė pietryčių Azijos susiorganizavimui bent pusmetį papildomo laiko.

Liūdna, kad prezidentas dėl susidėjusių aplinkybių ir nuotakų negalėjo tuo su pagrindu pasigirti. Vietoje to jis turėjo didesnę dėmesį skirti paimtam amunicijos ir ryžių grobiui.

Besiruošiant Lietuvii Tautos Genocido parodos pristatymui amerikiečiams dr. Leonas Kriauceliūnas išskilusiomis problemomis dalinasi su akademijai-vakarienei ruošti komisijos narėmis: M. Krauchnienė, F. Mackevičienė, A. Rugytė ir N. Vengrienė ir Dirvos bendradarbiu J. Janušaitiu. Genocido paroda ir Lietuvos okupacijos 30 metų minėjimas įvyks birželio 13 d. 5:30 v.v. Sheraton viešbutyje, 505 N. Michigan Ave., Chicagoje.

PRISIMINKIM BIRŽELIO TRYLIKTA

Ruošiantis paminėti Lietuvos okupacijos 30 metų sukaktį, birželio skaudžiuosius įvykius bei pristatyti Lietuvii Tautos Genocidą amerikiečių visuomenei tenka atlikti daug smulkių ir stambių darbų. Dr. Leonas Kriauceliūnas, vadovaujas tiems darbams, talkon pasikvietė ir energingą ketveriukę, kuri sudaro akademijai-vakarienei ruošti komisiją. Šios komisijos paskirtis yra gerai suplanuoti vakarienę ir dalinai programą. O svarbiausiai, kad šioje vakarienėje — akademijoje dalyvautų kuo gausiausiai patys lietuviai.

Dr. Leonas Kriauceliūnas, savo iniciatyva lankėsi Washingtone, kalbėjosi su JAV senato kongreso nariais ir kitais aukštais amerikiečių pareigūnais ir dauguma jų dalyvaus birželio 13 d. Chicagoje Sheraton viešbutyje Lietuvii Tautos Genocido parodos atidaryme, o vėliau akademijoje ir vakarienėje, kurios metu kongresmanas G. Ford pasakys pagrindinę kalbą. Trumpa meninė dalį atliks mūsų solistai Stasys Baras ir Prudencija

Bičkienė. Jiems akompanuos A. Vasaitis. Garbės svečiai bus gražiai priimti, juos į vietas padės jaunos lietuvaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais. Dail. Bronė Jameikienė amerikiečiams svečiams aiškins parodos turinį.

Kad visa tai gražiai praeitų, šios dalies planuotojos — F. Mackevičienė, A. Rugytė, N. Vengrienė ir M. Krauchnienė intensyviai dirba, drauge su šių visų darbų vykdytoju dr. Leonu Kriauceliūnu.

Ši ketveriukė nori sukviesti kuo daugiausia Chicago lietuvii ne tik pasižiūrėti Lietuvii Tautos Genocido parodos, bet kad lietuviai užpildytų erdvį viešbučio salę ir akademijos-vakarienės metu.

Ar mes ateisime joms talkon, ar tik numosime ranka ir šį įvykį praleisime negirdomis?

Ne, čia ne vien tos darbščios ketveriukės reikalas ir ne vien komiteto pirmininko. Lietuvii Tautos Genocidas, Lietuvos okupacijos 30 metų skaudūs įvykiai baisieji birželio įvykiai neturėtų būti pamiršti,

VIRŠUJE: Vaizdas iš Lietuvii Tautos Genocido parodos. Priekyje kito ir plautuvo ženkle kabo laikrodys, rodomas komunistinio plėtrą pasaulyje. Toliau matome skydus, kuriuose suglausta vertinga, komunistinio baisiusius darbus vaizduojanti dokumentinė medžiaga, paroda, prieš atidarant Sheraton viešbutyje birželio 13 d., Dariaus ir Girėno salėje apžiūrėjo spaudos ir visuomenės atstovai. V. Noreikos nuotrauka

ar praleisti be rimto dėmesio.

Mes, išėję iš savosios žemės, išsinešėme išgyventus išpūdžius ir patirtas okupanto nuoskaudas, mes esame gyvi liudininkai anų skaudžių įvykių. Giliuvių tauta per 30 metų pakėlė dar daug skaudžios prie spaudos metų, jos vaikai, nenorėję vergauti, pasirinko mirtį. Ar jų tarpe nėra mūsų brolių ir seserų, tėvų ir vaikų?

Tad šiais metais ruošiamoji birželio 13 diena kiekvienam iš mūsų dar kartą teprimena, kad mes esame skolingi sava jai žemei daug ką. Esame skolingi ir tiems, kurie mirė, kad tauta liktų gyva. Jų atminimą ir prisiminkime birželio 13 d.

Tą dieną Chicagoje, Jezuity koplyčioje, il val. už visas bolševikų nukankintas ir visų okupacijų metais žuvusias aukas Sibiro tremtyns kun. K. Juršėnas atnaušaus Šv. Mišias, o katedrą kankins prof. kun. Stasys Yla pasakys momentui pritaikytą pamokslą.

Pamaldų metu giedos solistas Jonas Vaznėlis ir "Dainavos" meno ansamblis, vadovaujamas muz. Petro Armono.

Po pamaldų prie paminklo žuvusiems už laisvę, Jaunimo Centro sodelyje bus padėti vainikai.

Ir šioje susikaupimo valandoje dalyvausime, ir savo maldoje prisiminsime lietuvii tautos kankinius, kritusius už mūsų tautos laisvę.

J. Janušaitis

PRAMOGINIŲ ŠOKIŲ

VARŽYBOS KAUNE

Kauno sporto halėje, gegužės 16-17 d. įvyks (Nukelta į 3 psl.)

Du laiškai Kęstučiui Gaidžiūnui

PIRMAS LAIŠKAS

Žingsniuoji tu, Mielas Kęstuti, Dirvos skiltimis, kaip Diogenas su žibintu, ir ieškai bendros kalbos tarp jaunimo ir vadinamųjų "pensininkų".

Ne be reikalo tu jauninies. Iš tiesų, ir bedidelio rašto visiems yra aišku, kad atskiros išeivijos kartos ne tik nesuskalba tarp savęs, bet dargi aitrai viena kitą puola. Tačiau norint rasti vaistų, gal vertėtų prieš tai giliau pažinti ligą ir jos priežastis. Tuomet ir vaistai atsiras.

Skilimo liga atrodo yra turėjusi ne politinius, o psichologinius pradus. Jei mes paukščio žvilgsniu apimsime tris kartas -- senąją išeivių kartą, vidurinę Metmenų-Akiračių grupę ir naują šių dienų prieauglį, -- pastebėsime, kad kiekviena grupė yra išaugusi ir susiformavusi radikaliai skirtingose sąlygose. Taigi, nors ir negalima pretenduoti viską, absoliučiai viską, išaiškinti freudiškais argumentais, visgi turime suktis su faktu, kad ir mes, lietuviai, priklausome homo sapiens rūšiai, ir kad net mums pasauliniai pripažinti psichologijos mokslo dėsniai turėtų šiek tiek galioti.

Mokslininkų studijavusių vaikystės įvykių įtaką yra ištisa virtinė. Mums bene idomiausias bus Harvardo profesorius Erik H. Erikson. Jis vaizdžiai nurodo kaip mokyklinio amžiaus įvykiai lemia vėlesnę suaugusio žmogaus galvoseną. Lietuviškasis pasaulis šios mokslo šakos atrodo bijo ir iš viso nenori apie ją girdėti -- pas mus psichologinių motyvų nevalia yra

minėti, mes juk esame kažkokie antžmogiai, kurie vadovaujami tik "šaltu protu".

O tačiau, kokia didelė galvosenos praraja skiria laisvoje Lietuvoje išaugusį valdininką, pripratusį prie "kalbėkite lietuviškai" patogumo, ir mažą, screeningus pažinusį, dipuką, kuriam ne kartą teko nuožmiej mokyklos suolo aplinkoj taikytis prie nežinomos kalbos! Kaip mes galime lengva širdimi užmiršti, kad pirmasis išeivijos prieauglis tapo dar vaikystėje paženklintas skaudžiais bėgliams skirtais pažeminimais! Kas laisvoje Lietuvoje išaugusiems tėvams buvo tik laikina nelaimė, vaikams išrodė nuolatinė lietuviybės stigma. Metmenų karta nešė lietuviybę kaip Kristus kryžių į Golgotą -- pasąmonėje būta gilaus įsitikinimo, jog galop išeivija vistiek liks nukryžiuota. Teisingai tat Saulius Šimoliūnas yra pastebėjęs: "Mano kartos žymė yra, kad ji ardoma jau pačioje jaunystėje, kai kitas kartas suardo tik mirtis. Aš atsiskyrčiau nuo savo gimnazijos draugų, dabar sklaidosi ir universitetiniai pažįstami. Dėl savo lietuviškumo, jei esame už tenkamai lietuviški, turime kentėti".

Čia užsiveda skaudus dviejų kartų dialogas. Tėvams, kurie sunkiausiose sąlygose viską paaukojo gelbėdami savo vaikų gyvybę, staiga yra daromi užmetimai kurių jie nesupranta. Tai liudija E. Čekienės priekaištai studentei, kurią "motina ant savo rankų išnešė į laisvę". Vyresnioji kartą pamiršta, kad jau 1960 metais, Algimantas Mackus, pasiskolines Nykos Niliūno poezi

ją, apibūdino jaunosios kartos jausmus: "Aš išdaviau tave! Senai turėjau grįžti!"

Vyresnioji karta instinktyviai vengia iš artčiau žvelgti į pasikeitusią Lietuvą, greičiausiai todėl, kad kiekvienas įvykęs pasikeitimas jiems yra skaudus okupantų lėmėjimo ženklas. Metmenų - Akiračių kartai yra būtina pažinti -- kad ir okupuotą -- Lietuvą, nes vienišos vaikystės žaizdos tik tada užsivers, kai bus pirmą kartą pavaikščiota Vilniaus gatvėmis ir kai bus pirmą kartą išgyventas jausmas, jog, štai, jau nebese amžinas svetimšalis.

Tūkstančius komunistinių apgaulių pergyvenę tėvai su išgąsčiu regi, jog sunkiai iš pavojaus išnešti vaikai, patys savo noru, savo laisva valia tan pavojun grįžta.

Šeimyninio barnio įkarštyje, niekas nepasitebi, kad griežtai lietuviškas jaunimo apsisprendimas yra pats vertingiausias tėvų pasisąsventimo vaisius.

Jūratė St.

Mums rašo

FAKTAS-ANEKDOTAS...

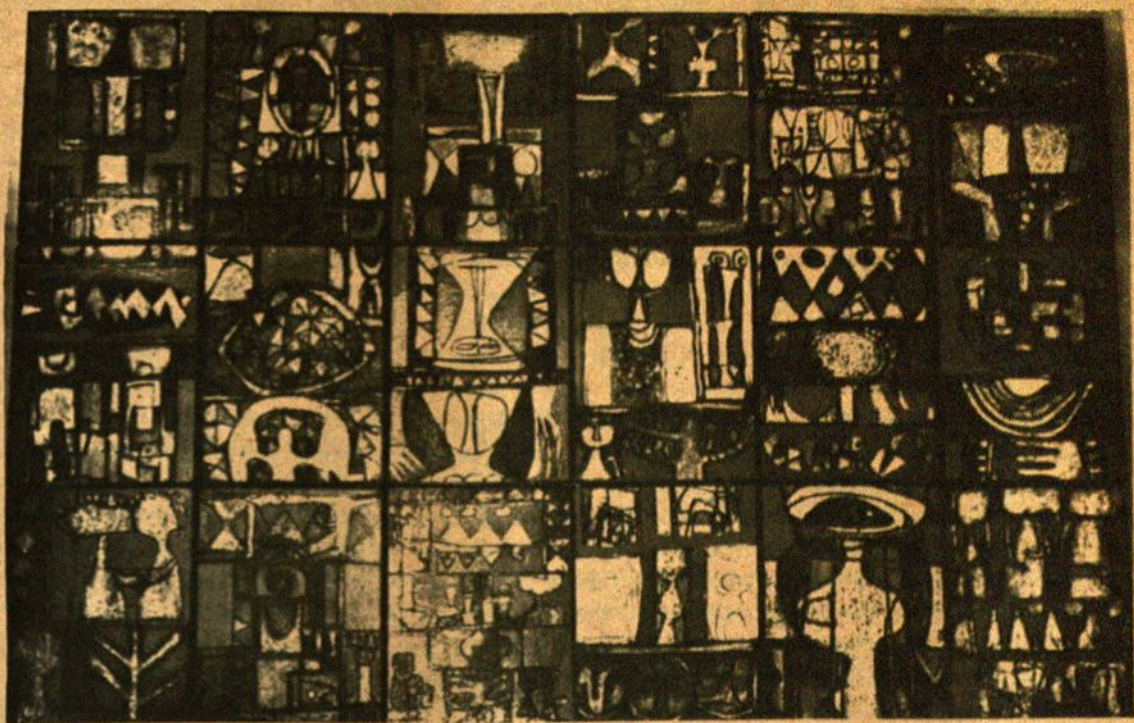
Dirvoje (1970.5.22, Nr. 39) "Šis bei tas" skiltyje išspausdinote, literatūriškai tariant, išliekamos vertės anekdotą apie tą "Daunorą vobiscum", su taip neužmirštamą finalu -- "Faktas liko anekdotu. Anekdotas liko faktu". Aš, kaip tokių dalykų mėgėjas, tą anekdotą išsikirpau ir pasidėjau į renybių aplanką, o kai bus daugiau laiko -- tai ir išsiremsiu. Tegu išlieka ateinančioms generacijoms.

Bet turėdamas prieš akis mūsų gyvenamas aplinkybes, -- mūsų bažnytelę, -- pradėjau abejoti to anekdotu patikimumu (bent jau jo pilnumu). Ir tą abejonę čia noriu viešai paskelbti. Įsivaizduokit, kad kuris iš mūsų parapijos kunigų čia, bažnytelėje, ima ir užtraukia "Daunorą vobiscum". Ir dar kartą įsivaizduokit. Prie altoriaus arti stovi ar sėdi mūsų piketo prieš Daunoro koncertą organizatorius, dabar sekmačiais padedą kunigui skaityti maldas. (Faktas lieka faktu, taip yra). Ir ką tuo atveju tas diakonas turėtų padaryti: dūmt iš bažnyčios ir tarti Liudui Balvočiui -- "Išnyk ir tu, jei dar neperdavei LB apylinkės pirmininko paregų man", arba, orientacijai gerai veikiant, atsiliepti:

-- Piketuojam kartu su tavimi! O to tai ir trūkio anekdotu pilnačiai.

Skaitydamas nesugriaujamus ponios E. Čekienės argumentus straipsnyje "PLB ir sąžinės balsas" (Dirva, 1970.5.22, Nr. 39) ir neabejotinai įtikinančius, kad tikrai turim kovoti prieš pavergėjo politikus, lydinčius atvykusius menininkus, -- ir visuomet klausyti socialinių junginių moralinio autoriteto, -- ypač atkreipiau dėmesį į jos citatą, imtą iš Tėviškės Žiburių. Maža bėda, kad ji liečia truputį ką kitą, o ne tiesiogiai tuos koncertus, betgi ji pamokanti. Ją nusirašiau, kad ir aš žinočiau, kaip elgtis to nelemto bendravimo su "kraštu" akivaizdoje. Ir kas atsitiko? Dar kartą ją (tą citatą) beskaitydamas, užmečiau akį į "Tėviškės Žiburių" (Nr. 21) paskutinį puslapį ir... išsižiojau. Ten gi pūpo trijų colių aukštumo ir šešių su puse collo platumo skelbimas apie Vacio Daunoro (Vilniaus operos solisto) koncertą, ir kad dainininkui akompanuoja muz. St. Gailėvičius. Net nurodyta vaistinė, kur galima gauti bilietų į koncertą.

Sutikęs prie bažnyčios buvusį torontiešį, pasidomėjau, kas pagaliau leidžia tą laikraštį ir ką jis pats apie tokį skelbimą

Dailininko Alfonso Dargio kūrinys, aliejus ant medžio, 72" x 45" didumo, kurį įsigijo Rochestery Marine Midland Trust Co ir papuošė juo savo biurą naujame moderniškame pastate, Šiuo metu dail. A. Dargis yra išstatęs keletą darbų Cape Cod ir New Yorko galerijose, intensyviai ruošiasi rudens parodai Rochesteryje.

AMERIKA EUROPIEČIO AKIMIS

Belgijoje gyvenęs lietuvis rašytojas Eduardas Cinzas, neseniai lankęsis Amerikoje, Europos Lietuvoje atspausdino savo išpuodžius "Susitikimai Amerikos kontinente", kurio čia vieną fragmentą perspausdiname.

Taigi, Chicaga naktį... Iš kulkosvaidžių nebesau do, kaip mafiozo Capone's laikais, bet ir dabar žmonės vengia pajudėti naktimis iš namų. Ypač įbauginti, kurie gyvena netoli negrų kvartalų. Man būnant sumušę ir apiplėšę lietuvių kunigą, užpuolė laukiančią lietuvių mokytoją, peiliais sužalojo dar kitą lietuvi. Ir taip kiekvieną dieną ir kiekvieną naktį kas nors įvyksta. Svainis skaitė amerikietiška laikraštyje, kad lenkų kilmės moteris nušauta autobuse. Keli negrai pradėjo apiplėšinėti keleivius. Lenkė atsisakė atiduoti savo pinigine, tai negras iššovė jai į kaklą. Autobuso vairuotojas, taip pat negras, žurnalistas pasakojo, kad jis net Vietname nebuvo taip išsigandęs, kaip čia. Automobilų vagystės, krautuvėlių apiplėšimai, moterų prievartavimai, vandalizmas. Visą tai "nuskriaustųjų ir pažemintųjų" negrų aktyvas.

Pradžioje aš šokdavau kiekvienam į akis, aiškinamas apie buvusių vergų kompleksus, jų skriaudas, nedarbą, dvasinį ir fizinį skurdą, bet paskui nutilau. Gyvendamas Belgijoje, kur radijas ir televizija yra raudonesni negu pats Mao, kur kiekviena proga jos žinių ir vaizdų tiekėjos kala į anti-amerikietiškąją vinių, buvau susidaręs iškreiptą vaizdą. Chicagoje man rodė į jaunus, stiprius vyrus, kurie slampinėjo gatvėmis. Iš ko gyvena? klausė. Kaip išsiverčia nedirbė? Nemanyk, kad darbo nėra! Niekada Amerikai taip netrūko darbininkų, kaip dabar, nes šimtai tūkstančių jaunimo išmėtyta kariuomenėje po visus

pasaulio kraštus, o negrai nedirba. Prisidirbome vergaudami, atsako. Dalis Chicagoje gyvenančių negrų šeimų yra nesusituokusios, kad galėtų gauti atskirą socialinės šalpos paramą. Nuvažiuavau aplankyti vadinamųjų getų. Tokiuose norėčiau ir aš gyventi, tik, žinoma, valyčiau butą ir nelaikyčiau šiukšlių dėžių savaitėmis koridoriuose. Užsiminiau apie žiurkes, bet pradėjau iš manęs šaipytis. Tas žvėriukas daug suvalgo, aiškina man. Tai kodėl jis taip veisiasi negrų kvartaluose, jeigu ten žmonės badauja? Negras sumano išgyti naują autovežimį. Jis sėda į savo pasenusį ir išvažiuoja į gatvę. Prisileidęs užpakalyje važiuojantį autovežimį, staiga prispaudžia stabdžius, ir... Amerikos judėjimo taisyklių paragrafas toks ir toks, kad į autovežimio galą atsitrenkęs yra visada kaltas.

Tik tada man paaiškėjo kodėl visi bičiuliai, kai tik pamato priešakyje važiuojantį negrą, tuoj atsiliėka nuo jo per keliasdešimt metrų.

Chicagos lietuvių garsusis Marktparkas pradedą baimintis, nes negrai priartėjo. Sako, kad juos nuo lietuvių gyvenviečių beskiria italų užtvara. Ir čia man papasakojo negerų dalykų apie negrus. Nužiūrėję geidžiamąjį kvartalą, jie naktimis pradeda piasu tyti autovežimius padangas, svaityti į langus, užpuldinėti mergaites. Senieji gyventojai užniekus parduoda savo namus ir skuba išsinešdinti kaip galima toliau. Rode ir dvi lietuvių parapijas, kurias negrai taip užkariavo kartu su visomis maldyklomis ir mokyklomis. Niekas neginčija, kad pietuose yra daug skurdo, nelygybės, bet čia, šiaurėje, jie gyvena iš baltųjų darbo. Ir, kas pikčiausia, dar maištauja. Vieną gražią dieną jie atvirai pareikalaus pinigų narkotikams.

Socialinė painiava? Dėl rasinių segregacijų gal nereiktų šūkauti: valgiau prie vieno stalo su negrais Chicagos centro restoranė, mačiau juos dirbančius valstybinėse įstaigose, ne tik garažų sargais, kur jie, kaip ir nedirbdami, uždirba dau-

giau, negu baltasis fabri-ke.

Psichobiologinis dviejų rasų antagonizmas? Kaip jį panaikinti, jeigu iš viso galima svajoti apie tai? Negrų vadai dieną ir naktį šaukia, kad reikia mokytis, kurti profesinių darbininkų kadrus, bet jų jaunimas mieliau klauso vienu mostu viską išsprendžiančių revoliucionierių. Pietuose jie reikalauja kelio į aukštąsias mokyklas, o šiaurėje, kur tie keliai atviri, jau reikalauja, kad būtų įkurtos tos mokyklos tik negrams. Painiava! Skaudi rakštis Amerikos kūne. Yra tų rakščių ir daugiau: Nostra Co sa biznierių -- mafiosai, karus puoselėjantys pramonininkai, gimę po specialia žvaigžde, viešbučių ir restoranų šakų paglemžę Patrai. Žinoma, jie visi geri amerikiečiai, bet išliko svetimi Amerikai. Juk ir kvailiausias amerikietis supranta, kad Izraelis turėtų ieškoti bendros kalbos su arabais, užuot grobstęs mitologinių pažadų žemes, bet Amerikos prezidento patarėjas pataria savaip. Čia tik pavyzdėlis tame krašte siaučiančio nesusiklausymo, politinio neryžtinumo. Ar reiktų dar pridėti Rozevelto pamišimą, nuo kurio kenčia ir nūdienis pasaulis.

Taip skundėsi tradiciškai raudonplaukis airis, vedęs irgi raudonplaukę lietuvių. Jis -- naujai pradėjęs garažistas, ir kaip žmonės sako, dar neišmokęs vogti. Dirba septynias dienas savaitėje. Apsikrovęs darbais, bet linksmas ir su pasitikėjimu žiūri į ateitį.

-- Amerikoje reikia dirbti, -- sako jis. -- Jeigu nori ką nors pasiekti, turi gerai susiveržti jungo diržus.

-- Mirsi, -- sakau jam -- kurią dieną ir po visų tavo darbų.

-- Tu nepažįsti airių!

Taip, aš nepažįstu airių. Amerikoje yra vietovių, kur nereikia jokio rekomendacinio laiškelio, pakanka, jog esi airis, kad gautum geresnį darbą. Žydas globoja žydą, italas italą, o lietuvius irgi savo tautietį. Tokia yra Amerika. Darbšti, kaip skruzdėlė, bet ir kliuvinėjanti visur, sukanti tuos pačius nereikalingus vingius, bet vis skubanti, iki širdis stoti ima, kaip Brazdžionis sako.

Trys generacijos dirba Lituanikos Parko paminklo įvydymui! Tik sužinojus apie Lituanikos Parko Beverly Shores paminklo turiningumą, dar prieš metus Juzė Kriščiūnienė pirmoji šokoparemti projektą su šimtaine, pasidarydama pirmąją projekto šimtininke. Neužilgiausia jos dukra Kristina Austin taip pat įsijungė aktyviai į tos minties puoselėjimą tapdama Lituanikos Parko Vykdomojo Komiteto vicepirmininke, Kriščiūnienės anūkė Tina Austin, sulaukus 21 metų, pakviesta Beverly Shores Miesto Tarybos sutiko būti Park & Recreation Board nare, daug laiko skirdama vystymui kalbamo parko. Tina yra pati jauniausia miesto valdžios atstovė visoje miesto istorijoje. Nuotraukoje trijų generacijų atstovės prie būsimo paminklo modelio. Išskūrys močiutė, duklė ir anūkė yra gimusios Amerikoje.

galvoja. Jis man atsakė: "Tikrai nebesuprantama".

Liudas Balvočius
Los Angeles

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.GAUSIAI DALYVAUKIME
PARODOJE IR MINĖJIME

Artinasi birželio 13-toji ši diena Lietuvos istorijoje yra įrašyta kaip vienas skaudžiausių ir liūdniausių lietuvių tautos įvykių. Prieš 30 metų žiaurusis kaimynas -- komunistinė Rusija, sulaužiusi visas draugiškumo sutartis, klasta ir brutalia jėga okupavo Lietuvą. Nukankinta ir išžudyta tūkstančiai nekaltų žmonių -- geriausių Lietuvos patriotų. Dešimtys tūkstančių mūsų seserų, brolių pasius ta kančiai ir lėtai mirčiai -- tolimojo Sibiro taigas. Ši diena krauju įrašyta kiekvieno tauraus lietuvio širdyje.

Šios liūdnos, bet prasmingos sukakties proga, Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu ir pastangomis yra paruošta vykdymo lietuvių tautos genocido paroda. Parodos tikslas yra parodyti tikrąjį komunizmo veidą ir kartu išpėti laisvąjį pasaulį, kad negalima pasitikėti komunizmo propaganda. Parodos tikslas -- parodyti pasauliui tą neteisę, skriaudą ir žalą, kurią okupantas daro mūsų kraštui.

Minėjimo iškilmės pradedamos birželio 13 d. 11 val. ryto pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir 12 val. vainiko padėjimu prie laisvės kovų paminklo už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Iškilmingas genocido parodos atidarymas, 30 metų žiaurios Lietuvos okupacijos ir baisių birželio įvykių paminėjimas įvyks 5:30 vak. Sheraton-Chicago Hotel. Į šią akademią ir parodos atidarymą atvyksta iš Washingtono senatorius Ralph Smith, kongre-

so atstovai: respublikonų mažumos vadas Gerald Ford, Roman Pucinski, Edward Derwinski; specialus senato ir kongreso ryšininkas pulk. R. Vandervort kuris atveš prez. Nixon telegramą; Walter Trohan, vienas iš Chicago Tribune redaktorių, didelis lietuvių draugas, irgi mielai sutiko minėjime dalyvauti.

Parodą atidaryti yra pakviestas Chicagos miesto burmistras Richard Dailey.

Šių garbingų žmonių dalyvavimas parodo, kad mes nesame vieni mūsų likiminėje kovoje dėl Lietuvos laisvės. Mes turime draugų, kurie kalba laisvajam pasauliui apie mūsų tautos tragediją. O mums išeivijos lietuviams birželio 13-toji tebūna mūsų susikauptimo pasiryžimo ir vienybės demonstracija. Dalyvavime gausiai pamaldose, užpildykime parodos ir minėjimo sales. Parodykime garbingiems svečiams, kad mes esame gyva tautinė grupė, vieningai kovojanti dėl Lietuvos laisvės ir prieš bendrą laisvojo pasaulio priešą -- komunizmą. O Lietuvos okupantui tegul būna aiškus įrodymas, kad mes nesame nudžiuvusi nuo kamieno atplėšta šaka, bet esame gyva tautos dalis ir kovosime tol, kol nebus atitaisyta Lietuvai neteisėybė ir skriauda.

Minėjimo rengėjų vardu, nuoširdžiai kviečiu visas organizacijas ir draugijas, plačiąją lietuvišką visuomenę gausiai dalyvauti šiame prasmingame minėjime. Išgirskime tylų kenčian-

šiais metais birželio 15 d. sueina lygiai trisdešimt metų, kaip Sovietų Sąjunga, įteikdama ultimatumą, karinėmis jėgomis okupavo Lietuvos valstybę. Birželio 14-15 d. sueina 29 metai kaip Sovietų S-ga pradėjo vykdyti baisų lietuvių tautos naikinimą -- genocidą tremdama į Sibirą, Altajų, Kazakstaną ir kitas vietas lėtai mirčiai. Tuo būdu Birželio mėnuo amžiais bus minimas kaip lietuvių tautos siaubingų pergyvenimų, kančių ir nekaltų aukų mirties laikotarpis.

Šia proga norisi plačiau prisiminti Lietuvos santykius su Sovietų Sąjunga ir jos tikslą sunaikinti lietuvių tautą netik moraliniai bet ir fiziniai. Prie to tautos naikinimo pirštus prikišo ir lietuviai -- komunistai: Sniečkus, Paleckis, Venclova, Gedvila, Guzevičius, Šumauskas ir kt.

1917 m. lapkričio 7 d. Rusijoje kilo revoliucija šūkiu -- visa valdžia priklauso darbininkų taryboms. Ginkluotų kareivių sukilimu pagrobė valdžią ir paskelbė darbininkų klasės diktatūrą. Bet faktinai ta valdžia atiteko ne darbininkų klasei, bet bolševikų partijai. Ši partija 1918 m. pakeitė savo vardą į komunistų (bolševikų) partiją ir užgniaužė laisvą gyvenimą, įvedė pasibaisėtiną policinę tvarką, visą ūkinį, kultūrinį bei dvasinį krašto gyvenimą pajungė tarnauti komunistų partijos diktatūrai ir krašto gyventojus pavertė vergais. Dabartinė komunistų valdymo forma atitinka senovės vergijai. Šios baisios vergijos kūrėjais yra laikomi Leninas, Trockis, Bucharinas, Stalinas, Chruščiovas ir dabartiniai Kremliaus vadai Kossyginas, Brežnevas ir kt.

Šios lietuvių tautos ir pavergtų brolių ir seserų balsą -- "Kovokite ir ištėsėkite". Jų pareigojimus mes turime ir įgyvendinti.

Dr. Leonas Kriaučiūnas, Parodos ir minėjimo komiteto Pirmininkas.

BIRŽELIO ĮVYKIAI LAIKO PERSPEKTYVOJE

JUOZAS JUREVIČIUS

1918 m. sausio m. 1 d. įsako Nr. 244 p. 2 sakoma: Kaip žinia, Rusijos vyriausybė pagal savo principus jau yra paskelbusi be išimties į Rusijos valstybės sudėtį įeinančioms tautoms apsisprendimo teisę, net iki visiško atsiskyrimo. Vyriausybė priima dėmesin Lenkijos, Lietuvos Kurlendijos ir dalių Estijos bei Livonijos liaudies valia išreikštą nusistatymą siekti visišką valstybinę nepriklausomybę ir atsiskyrimo nuo Rusijos. Vyriausybė pripažįsta, kad esamomis sąlygomis šie pareiškimai turi būti laikomi visuotinės valios išraiška, ir yra pasiruošusi daryti iš to logiškai einančias išvadas... Toliau sakoma, kad Rusijos revoliucija palieka ištikima savo tarptautinei politikai ir mes pasisakome už visišką tautų apsisprendimą ir mes niekuomet nepripažinsime teisingo svetimos valios primetimo bet kuriai tautai. Taip deklaravo Sovietų S-ga apie laisvą tautų apsisprendimą. Vėliau pamatysime, kaip tie pažadai ir pripažinimai buvo žiauriai sulaužyti.

Liaudies Komisarų Taryba 1918 m. rugpjūčio 29 d. Maskvoje priėmė įsaką Nr. 698 buv. Rusijos imperijos su Vokietija bei Austro-Vengrija sutartims dėl Lietuvos - Lenkijos padalinimų panaikinti. Įsake pasakyta: su Prūsijos Karalystės ir Austro-Vengrijos vyriausybėmis sutartys ir aktai -- atsižvelgiant į faktą, kad tai yra priešinga tautų apsisprendimo principui ir rusų tautos teisėtai revoliucinei sampratai, kuri lenkų ir lietuvių tautoms pripažintą teisę nuspręsti savo pačios likimą ir apsiųngimą, -- šiuo nutarimu visiems laikams anuliuojami. Pasirašė V. Leninas - Komisarų Tarybos pirmininkas. Tai gražūs ir prasmingi nutarimo žodžiai, kuriuos vėliau sekė dar gražesnė klasta ir smurtas.

Sutarties pirmajame straipsnyje parašyta. Remdamasi Rusijos Federalinės Socialistinės Tarybų Respublikos paskelbtąja visų tautų teise laisvai apsispręsti ligi omis visiškai atskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be atodairų pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link. Pasirašyta Maskvoje 1920 m. liepos m. 12 d.

Kaip matome, kad Sovietų S-ga pripažino ir

patvirtino laisvą ir nepriklausomą Lietuvos Valstybę ir visi buvę per 120 m. ryšiai su Carų Rusija buvopanaikinti. Bet ar ilgam?

Lietuvos Respublikos Prezidentas, iš vienos pusės, ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Centralinis Vykdomasis Komitetas, iš antros pusės išitikinę, kad Lietuvos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos tautų interesai reikalauja nuolatinio bendradarbiavimo, pagrįsto pasitikėjimu, ir norėdami padėti, kiek leidžia jų išgalės, palaikyti visuotinę taiką, susitarė sudaryti sutartį esamiems tarp jų drauginiams santykiams išplėsti ir tam tikslui paskyrė savo įgaliotinius. Sutarties 2 str. sakoma: -- Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjunga savi-tarypyje pasižada visomis aplinkybėmis gerbti viena antros suverenumą bei teritorialinį integralumą ir neliečiamybę". Maskva, 1926 m. rugsėjo m. 28 d. Šis nepuolimo paktas 1931 m. gegužės m. 6 d. buvo pratęstas iki 1945 m. gruodžio m. 31 d. Pasirašė Lietuvos atstovas J. Baltrušaitis ir Sovietų S-gos Litvinovas.

Pasirašius šį paktą Litvinovas pasakė ilgą ir prasmingą kalbą. Tar kitko jis kalbėjo: -- Politinis nerimas ir karo grėsmė Europoje šiuo metu kyla iš kaimyninių valstybių tarptautinių ginčų ryšium su perėjimu atskirų provincijų ar teritorijos dalių iš vienos valstybių kitoms... Sovietinė valstybė tokių ginčų nežino. Ji veikiančių sutarčių revizijos niekada nereikalaus ir nenusistačiusi reikalauti. Sovietinė valstybė, kuriai šovinizmas, nacionalizmas, rasiniai ir tautiniai prietariai yra svetimi, savo valstybinius uždavinius mato ne užkariavimuose, ne ekspansijoje, ne teritorijos išplėtime". Taip kalbėjo Sovietų S-gos užsienių Reikalų Komisaras M. Litvinovas 1934 m. balandžio 4 d. Maskvoje pasirašant nepuolimo paktus su Lietuva, Latvija ir Estija.

Vos praėjo šešeri metai nuo anų gražių Litvinovo žodžių -- Maskvos imperialistai 1940 m. birželio 15 d. karinėmis jėgomis okupavo tas tris Baltijos valstybes, kurias ir šiandien tebelaiiko. Tai didesnių šovinitų bei imperialistų, greta buvusio Hitlerio, šiame amžiuje nėra. Po taikos sutarties pasirašymo ir nepuolimo pakto sudarymo santykiai tarp Lietuvos valstybės ir Sovietų S-gos ėjo normalia vaga. Buvo išplėsti prekybiniai ir kultūriniai ryšiai. Vokietijoje išgalėjo Hitleris. Politinė Europos padėtis ėmė gerokai keistis. Blogon pusėn, karo audra artėjo. Pagaliau 1939 m. rugsėjo m. 1 d. prasidėjo antrasis pasaulinis karas Europoje. Vokiečių kariuomenė pra-

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Tyrinėtojas Thor Heyerdahl, septyni igulos nariai, 24 vištos, antsi ir beždžionė papyrusiniu laivu išplaukė iš Maroko, norėdami perplaukti Atlantą.

Su raudonomis - baltomis burėmis Ra II plaukia link Kanarų salų, kur Heyerdahl tikisi surasti sroves, kurios padės nugalėti Atlantą.

Heyerdahl tikisi, kad Ra II pasieks Meksikos Yucatan pusiasalį per 70 dienų, tuo nori įrodyti, kad egiptiečiai galėjo pasiekti naująjį pasaulį dar prieš Kolumbą.

Jo pirmas bandymas perplaukti Atlantą papyrusiniu laivu baigėsi nesekmingai praeitų metų liepos 18 dieną, kada stiprios audros sudaužė Ra I netoli Barbados, 600 mylių nuo Yucatan. Igula aplėdo laivą kada jį apsupo rykliai.

Naujas laivas yra 36 iš 15 pėdų buvo pastatytas indėnų ir atgabentas nuo Titicaca ežero, Bolivijoje. Jame yra 148 stikliniai indai maisto, virimo alyva, vanduo ir anksčiau minėtos vištos. Antsi ir beždžionė laikomi pilnateisiais igulos nariais.

"Šia kelione taip pat norim e įrodyti, kad skirtingų tautybių, rasų, tikybų ir spalvų žmonės gali koegzistuoti", Heyerdahl paaiškino prieš išplaukdamas.

Be Heyerdahl, igulą sudaro amerikietis radijo operatorius, rusas gydytojas, egiptietis naras, meksikietis antropologas, italas virėjas, japonas fotografas, ir marokietis virėjas.

dėjo žygį į Lenkiją. Paaiškėjo, kad Vokietija ir Sovietų S-ga 1939 m. rugpjūčio m. 23 d. Maskvoje pasirašė slaptą susitarimą dėl Baltijos valstybių likimo, kurios perėjo Sovietų S-gos įtakos sferon. Po Lenkijos okupacijos, kurioje dalyvavo ir Sovietų S-ga, karas išsiplėtė ir vakaruose. Hitlerio armijos triuškinio valstybė po valstybės. Okupavus Lenkiją Vilniaus kraštas ir miestas atiteko Sovietų S-gai.

(Bus daugiau)

PRAMOGINIŲ ŠOKIŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

siame tarptautiniame pramoginių šokių "Gintarinės poros", konkurse, laimėtojų pora paskelbti Fed. Vokietijos atstovai, atvykę iš Hamburgo, Helga ir Juergen Bernhold. Vokiečiai -- viena stipriausių šokėjų porų pasaulyje ir jau buvę keturis kartus pasaulio čempionais. Antrąją vietą laimėjo kauniečiai šokėjai, ne kartą dalyvavę konkursuose užsienyje, Česlovas ir Jūratė Norvaišos, gi trečiąją porą pripažinti japonai, Horoshi ir Kazuko Iwata. Penktoje vietoje atsidūrė vėl lietuviai, kauniečiai Petras Janulevičius ir Laima Balsevičiūtė.

Konkurse iš viso dalyvavo 25 šokėjų poros

Lietuviai tremtiniai Sibire, koncentracijos stovykloje slaptai meldžiasi Kalėdų dieną, prašydami Aukščiausiojo palengvinti vergiją. Jų kančios bus prisimintos birželio 13 d., Chicagoje, Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

ŽYGIAVOME SU 'TYLIAJA DAUGUMA'

Tebesitęsiant jaunimo maištingumui dar vis prisimena balandžio 4 neįsibūsenęs vaizdas, kai Washingtono vyko tvarkingas, be jokių išsišokimų, Žygis už Pergalę, atstovavęs "tylinčiąją visuomenę", žmones, kurie gerbia šio krašto santvarką ir gerą vardą.

Iš Baltimorės nuvyko me dviem autobusais. Nors lietuviai buvo šio užmojo pradininkais, bet estai ir dalyvių skaičiumi ir plakatų kokybe, jų užrašų taiklumu, mus pralenkė. Estų bendruomenė Baltimorėje daug mažesnė, negu lietuvių, bet jų prisėjo pilnas autobusas, jų tarpenmazai ir jaunimo.

Kai tą rytą, ilgai palūkuriavus, gal daugiautau tiečių prisidės, mūsų autobusai jau pavėluotai pasiekė Washingtoną ir pagal iš anksto sutartą tvarką policijos būvome pasitikti ir palydėti į sustojimo vietą, jau iš tolo pamatėme Pennsylvanijos gatvėje susitelkusias, neaprepiamas žmonių minias su baltuotais virš galvų iškilusiais plakatais. Mūsų akių akys nušvito: tada aiškiai visi pajuto, kad ten, tarp tų tūkstančių, ir mūsų vieta.

Šaunios išvaizdos vyrų pagarbiai nešamos, iš šalių uniformuotų Baltimorės liet. legionierių lydimos, lietuvių ir estų vėliavos šalia viena kitos išsiskleidė ir suplevesavo pavasario vėjuje. Mūsų trispalvė, lyg liepsna, plieskė tarp nesuskaitomų daugybės didesnių ir mažų Amerikos žvaigždėtųjų vėlia-

vų. Nuolat buvome kalbinami ir klausinėjami šaligatvy ir net eisenos žygiuojančių žmonių, kieno tos vėliavos ir kokias tautas atstovauja.

Ypač domėtasi iškalbingais estų nešamais plakatais. Vienas jų vaizdavo iš kartono iškirptą suklupusį didžiulį nuogą žmogų -- vergą: jo rankos ir kojos surakintos stambiomis grandinėmis, kurios vyniojasi nuo penkiakampės raudonosios žvaigždės. Kitas jų stambus užrašas skelbė: "No more Potsdam, Yalta and Teheran!" Į šiuos ir kitus panašius vaizdus kryo foto ir filmų aparatai, į juos idėmiai žvilgčiojo praeiviai. Vienos mažos radijo stoties atstovas kaisiojo pabaltiečiams mikrofoną, prašydamas bent keliais žodžiais paaiškinti savo antikomunistinį nusistatymą.

Negausaus lietuvių būrelis dalyviai tarp savęs šnekėjosi: "Kaip gaila, kad mūsų čia tiek mažai. Kokia puiki, auksinė proga pasigarsinti, deja, liko nepakankamai išnaudota".

Be perstojo mūsų veikėjai ir raštingieji aiškina apie reikalą svetimiems rodytis, juos supažindinti su mūsų reikalais. Kol į šio krašto angliškąją raštiją ir TV su mūsų skėmiais temomis nepaprastai sunku išsipausti, tai čia, tik praeinant ir nenoromis pažvelgus į nešamus užrašus, pagavus jų mintį, žmogus jau nutuokia kas esame, kas vyksta mūsų kilmės krašte ir ko dabar siekiame.

Šiais laikais, kai niekas nenori kitų klausyti, nes visi jaučiasi viską geriau išmaną, o skaityti neturi laiko ar tingi, -- parodomoji, vaizdinė priemonė kol kas dar paveiki ir lengviau pateikiama.

Lig tol vis garsėjo triukšmingo, keistai apsirergusio ir plaukais apsidraikiusio, jaunimo "veikla". Ne naujiena jų eitynėse būdavo matyti Vietcongo, Castro ir kitų raudonųjų vėliavos ir šūkius. Balandžio 4 žygis savo dalyvių išvaizda, elgesiu ir apskritai savo griežta skirtyste washingtoniečius gėrė, kai stebino. Švariai ir nuosaikiai apsitaikę žygininkai, vyresnieji ir jaunimas, kaip ištvinusi upė, plaukė plačia Pennsylvanijos gatve Washingtono paminklo link.

Neapsakomoje daugybėje užrašų ir kitokių ženklų ypač ryškėjo tikybinis motyvas "In God We Trust", kai kur plakatų kotal viršuje užbaigti kryžiumi. Dažnai ir prieškomunistiniai šūkiai ir pergalės Vietname reikalavimai: "Taika -- taip, kapituliacija -- ne". Žygis buvoprieš priešą tūpčiojančiai "no-win" Vietname karvedybai už kurią atsakingas jau kelintas iš eilės prezidentas. Žodis "Victory" tarsi skraidytė skraidė ore -- jo buvo visur pilna; jis mirgulavo ir ant nešamų plakatų ir žygininkų lūpose ir nuolat skardėjo per garsiakalbius.

Tarp tūkstančių amerikiečių žygiavo Antibolševikinio Bloko, atvykusio iš New Yorko, atstovai su pavergtųjų tautų -- rusų, ukrainiečių, kazokų, vengrų, čekų, latvių ir kitų vėliavomis, kurios, eisenai pasibaigus, sustojo aplink tribūną. Jų tarpe ne buvo lietuvių vėliavos. Argi Antibolševikinio Bloko sambūriui New Yorko lietuviai jau nepriklauso, kad jie neatsiuntė savo atstovų?

Tą spragą iš dalies užpildė baltimoriečiai, žygiavę atskirai. Mūsų trispalvė lig šiol dar niekad šio krašto sostinėje nebuvo nešama tokioje gausioje kitataučių minioje.

Demonstracijoje dalyvavo ir būrelis seniausių šio krašto gyventojų -- indėnų iš Wyoming valstijos. Buvo atstovaujama ir juodaodžių visuomenė.

Eisenai slenkantį priekį, bent dviejose vietose po vieną ar po kelis stovintieji šaligatvyje, greičiausiai Washingtono pabaltiečiai plojo lietuvių ir estų vėliavoms, jas džiaugsmingai pasveikindami.

Jeigu kas buvo manęs, kad į šį žygį suvažiuos tik senesnio amžiaus žmonės, atsilikę "senamadziai", vadinami konservatoriai, -- gerokai apsiriko. Jaunimo tą dieną matėme labai daug -- kur tik pažvelgti, niekur jo nepasigėdai. Vienur, kitur ištisė kone skersai visos plačios gatvės, moksleiviai nešė audeklus su užrašais: "Gražin, kit į mokyklą maldą!" Kai žygio galva dr. C. McIntire iš tribūnos paprašė pakelti rankas visus, kurie iki 35 metų, -- rankų pakilo ištisė miškas. "Kur čia toji praraja tarp kartų?" -- klausė kalbėtojas.

Toliau buvo kviečiamos pakelti rankas atskiros tautybės, antikomunistiniai sąjūdžiai ir pavergtųjų tautų žmonės. Rankos vis kilo ir kilo, gaudžiant minios plojimams ir aidint palankumo šūksniams.

"Nuolat girdime šnekant apie pavergtąsias tautas" -- kalbėjo toliau dr. McIntire, tačiau nieko lig šiol nepadaryta joms padėti. "Come on, come on!" -- šaukė jis. "Ateikite pas mus! Mes esame už laisvę ir pergalę prieš komunizmą".

Prie garsiakalbio tribūnoje vienas po kito stojo atskirų tautų ir sąjūdžių prakalbėtojai. Karštos jų kalbos apie komunistų nusikaltimus sklaidėsi Washingtono paminklo kalvelės pašlaitėmis, kur žmonių buvo taip trišta, kad pareidamas, turėjai bristi lyg per jėvų lauką. Nemažai jų buvo atvykusių iš tolimų šio krašto valstijų jau išvakarėse, tie dabar sėdėjo pavargę atsivežtose sulankstomose kėdėse ar ant žemės ką pasitiesę. Kai kas gulėjo ant oro pripučiamų čiužinių. Kitur išsėjos ištisos šeimos, su ma-

J. GRAUDA

Apie lietuvišką "free speech" judėjimą

Didžios ir drąsios idėjos gimsta konvulsijose. Ilgą laiką daug free speech žodžių galėjo tarpti tik ant viešų išviečių sienų. Tai buvo jų savotiškas pagrindis. Tas pagrindis buvo didelių miestų privilegija. Lietuviškame kaime free speech pagrindis nebuvo, nes nebuvo sienų, ant kurių galima rašyti. Todėl, ta kultūros prasme, lietuviškas kaimas negalėjo realizuoti, kad gali egzistuoti tokia reikšminga problema.

Bet buvo atitinkamas folkloras. Jis tilpo profesorius Vinco Krėvės redaguotame Lietuvių kalbos žodyne. Bet ir vėl buvo problema: žodyno neduodavo bet kam, bet tik studijuojančiam tautosaką.

Free speech buvo blikstelėjęs literatūroje. Remarko knygos vertime "Kelias atgal" Petras Cvirka buvo arti originalo, parašęs: stoviu prieš mėnulį ir m... sidabru.

Literatūrine tradicija einant, dabartiniai turistai pilnates metu renkasi prie Cvirkos paminklo Vilniuje matyti nepaprastą prajovą: kaip žemišką, natūralų nusilengvinimą atlieka bronzinis Cvirka.

Sunkiame amerikiečių tremties gyvenime lietuvių neišdavė vėjams kultūrinę free speech problemą. Jaunieji entuziastai, redaguoją laisvo žodžio mėnraštį, kaip ir studentai militantai, kelia vėliavas, kur keturių žodžių obalsiai žiba kaip kelrodžiai.

Tačiau, kai kur yra apgailėtinų plagiatų. Pavyzdžiui yra toks sakiny: dažnas tautietis, išėjęs į Naują Metų naktį nusišlapinti, vistiek tvirtai (lietuviškai) tikės, kad sidabras trykšta.

Čia yra Remarko ir Cvirkos literatūrinės srovės pėdsakai. Kadangi šaltinis kilo iš vokiečio, todėl įvelta ir politinė klaida. Gali būti pavojus, kad lietuviai galvoja pro-vokiškai, net rasistiškai, kas mums nenaudinga nei pilnates metu, nei dieną.

Neišlaikytas mokslinis metodas, paduodantis free speech variantus, nes nenurodyta originalinio teksto. Pav. mėnraštyje rašoma: dyka laisvė š... drasko. Bet gi pagrindas šio free speech deimantiuko atremtas į baltą duoną. Tai duoda pagrindo manyti, kad mėnraštis versdamasis free speech deimantiukų variantais, nerespektuoja šaltinių.

Ar nereikėtų mums kelti stovyklose ir simpoziumuose tas degančias kultūrinės problemas? Mes turime reikalauti, kad mūsų folkloro deimantiukai turi būti duoti tikrai, jeigu duodami jų variantai. Kitaip mes galime primiršti šaltinius. Free speech (laisvo žodžio) judėjimas lietuviuose dar užgimimo stadijoje. Mūsų spaudiniai turi varžytis vienas su kitu, nesiversti sugalvotais variantais, bet drėbti deimantiukus iš peties. Dyka laisvė ir balta duona labai palaimingos mūsų spaudos kultūrtrageriškumui.

žais vaikais lovelėse ir apie 100.000. Tik šio krašto "media" savo tylos blokada sutrukdė dar kitai tiek žmonių sužinoti apie nuosaikiosios visuomenės sąskrydį sostinėje.

To paties vadovo dr. C. McIntire pastangomis žygiai už pergalę jau ruošiami ir kitose miestuose: Philadelphia, Detroit, Pittsburgh, ir kitur. Washingtono sąskrydis bent dvigubai didesniu mastu vėl būsiąs pakartotas spalio 3 d. S.M.

žais vaikais lovelėse ir apie 100.000. Tik šio krašto "media" savo tylos blokada sutrukdė dar kitai tiek žmonių sužinoti apie nuosaikiosios visuomenės sąskrydį sostinėje.

To paties vadovo dr. C. McIntire pastangomis žygiai už pergalę jau ruošiami ir kitose miestuose: Philadelphia, Detroit, Pittsburgh, ir kitur. Washingtono sąskrydis bent dvigubai didesniu mastu vėl būsiąs pakartotas spalio 3 d. S.M.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (14)

ATSISVEIKINIMAS SU MASKVA

Paskutinę naktį Maskvoje, kada Tuomi buvo pasiruošęs išvykti, atėjo Faina su juo atsisveikinti. Ji atrodė tokia lipni ir meili, kaip niekada. Susidarė įspūdis, jog ji jau užmiršo tą nematomą, tačiau visuomet jaučiamą pertvarą, skyrusią juodu abu, nors ir tapusius draugais.

-- Gal būtų, mes matomės paskutinį kartą, -- ji tarė švelniai. -- Aš tau linkiu gero pasisekimo naujajame darbe.

Litūdnio pagautas, Tuomi nė nepajuto, kaip išsiskėtė jo rankos, siekiant ją apkabinti, bet Faina jį tuojau pat atstūmė:

-- Ne, mūsų gyvenime tai nepriimta. Nesvarbu, ko aš ar tu išsigeistume, bet savo darbe mes teturime vadovautis tik smegenimis. Niekada širdimi. Viso gero, drauge.

Poliakovas buvo šaltas ir smulkmeniškias, kada jis padėjo Tuomi susipokuoti visa, kas reikalinga. Išsidėstę valgomajame ant stalo, juodu susigriždami tikrino KGB dirbtuvių pagamintas priemones, naudotinas šnipinėjimui. Tenai buvo vienas netikras užsienio pasas iš Sovietų Sąjungos išvykti, kitas į

Jungtines Valstybes įvažiuoti. Kiti suklastoti dokumentai buvo Milwaukee mašinų remonto dirbtuvės, General Electric ir New Yorko lentų sandėlio rekomendacijos, greta jų pažymėjimas, kad Tuomi baigė dešimtą klasę aukštesniojoje mokykloje Rock, Mich. "Amerikinė" skutimosi dėžutė su slapto skyriumi dokumentams. Chemikalai, naudotini nematomam raštui išryškinti, supokuoti į dėžutes kaip aspirinas ar vaistai nuo vidurių užkietėjimo. Buvo ir bloknotas, pagamintas iš specialaus popieriaus, kuriame Tuomi galės rašyti savo pranešimus, tačiau tas jo raštas paprasta akimi nebus matomas.

Viską sutvarkius, Poliakovas jam įteikė 150 amerikinių banknotų po 20 dolerių:

-- Jų turėtu tau pakakti, kol nuvyksi į Ameriką ir, tenai įsikūręs, susižinosi su mumis.

Išėjus į gatvę, Tuomi buvo pasinėšęs eiti prie mažojo automobilio, kuriuo pulkininkas paprastai važinėdavo, bet Poliakovas jį tuojau pat perspėjo:

-- Ne, šiandien važiuosi iškilmingai, -- ir nurodė didžiulį juodą limuziną su šoferiu už vairo, o jiems susėdus Poliakovas pridūrė: -- Žinai, jautrečia naktis pagrečiui, kada kiekvieną išsiunčiu į visą naują žmogų. Biznis eina visu smarkumu.

Aerodrome Poliakovas stebėjo iš tolo, niekone sakydamas, neduodamas jokio pažinties ženklo. Turėdamas pasą ir vizą, Tuomi ėjo tiesiog į lėktuvą, kaip amerikietis turistai. Netrukus lėktuvas ėmė

judėti ir kilti. Pakilus Tuomi pasilenkė prie lango, norėdamas dar kartą pamatyti Maskvos žiburius, mirgančius ir tolstančius, kurių gal niekada daugiau nebematys.

Ir tikrai, jis daugiau jų nebematė. Pralaidęs po savaitę Paryžiuje ir Briuselyje, 1958 m. gruodžio 17 d. Tuomi nusileido Montrealio aerodrome, iš kur nuvyko Vancouverin apsižvalgyti ir su vietove susipažinti, vėl grįžo Montrealin, o Naujųjų Metų naktį kaip Chicagos biznierių Robert B. White "grįžo" Chicagon ir iš jos tuojau pat nuvyko New Yorkan.

Nors ir stripiai paruoštas nors ir atsargiausiai laikydamasis, nors tik smegenimis tesivadaudamas, Tuomi Jungtinėse Valstybėse nuopat pirmojo žingsnio buvo saugumiečių sekamas ir išaiškintas. Didžiam Poliakovo nustebimui, Tuomi suklupo ne dėl pajamų mokesčių nemokėjimo, bet dėl to, kad negalėjo pasakyti kurio nr. autobusu atvykdavo į Bronxo lentų sandėlį, gyvendamas New Yorke.

Išaiškintas Tuomi, pakeitė savo nuomonę ir į Sovietiją daugiau nebegrižo.

Bet kas pasakys, kiek panašiai paruoštų kitų čia atvažiuoja, gyvena, dirba, svečiuojasi ir, savo atlikę, grįžta, jeigu jie neįkliūva arba jeigu jų anksčiau neišprašo išsinešdami?

Kas drįs tvirtinti, kad "vertėjų mokyklos" mokinių sąrašuose nėra ir lietuviškų pavardžių.

(Pabaiga)

Nidos laivo jūrų skautės iškilmingoje sueigoje.
R. Račičino nuotrauka

KELIONĖ Į KURŠIŲ NERIJĄ

... Kau aukštos Baltijos bangos negailestingai skaldė Kuršių marių žvejų laivelius, žiursta smėlio prisipylusi milžinė Neringa atskubėjo prie jūros. Paleidus žiursto kampą prie Garb sėdžių, per mares nusi tiesė smėlio juosta, beveik iki pat Klaipėdos. Gerosios milžinės Neringos vardu liko pavadinama Kuršių Nerijos smėlio juosta, skirianči Kuršių mares nuo audringų Baltijos bangų. Ir vargiai ar yra Lietuvoje gražesnis gamtos kampelis už Kuršių Neriją, kur baltuoja smėlio kopos, vaikšto plačiaragiai briedžiai ir amžiną dainą ošia plačioji Baltija.

Nors platus Atlanto okeanas ir nuo Chicagos tūkstančiai mylių tiesiai iki Kuršių Nerijos, ten seniai mintimis ir širdimi lankosi Chicagos

jūrų skaučių "Nidos" laivas. Paskutiniu metu labai smarkiai pagyvėjus

Kun. A. Kezys, S.J. šventina Nidos laivo vėliavą prie kurios stovi kumai R. Kučienė ir dr. K. Bobelis.
R. Račičino nuotrauka

laivo veiklai, labai padidėjo ir narių skaičius. To pasėkoje, Seserijos Vyriausios Skautininkės įsakymu š.m. gegužės

mėn. 24 d. Chicagoje buvo įkurta jūrų skaučių "Nerijos" vietininkija, susidedanti iš jūrų skaučių "Nidos" ir "Juodkrantės" laivų ir gintarių kandidačių (vyresnių jūrų skaučių) igulos.

Vietininkijoje ikūrimo šventė sutapo su "Nidos" laivo naujos vėliavos šventiniu, kurią vienetui dovanojo dr. Kazys Bobelis, didelis jūrų skaučių-čių bičiulis.

Šventė prasidėjo šv. Mišiomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje, kurių metu ps. kun. A. Kezys SJ, pašventino "Nidos" laivo vėliavą, kūmaus dalyvaujant v.s. R. Kučienėi ir dr. K. Bobeliui.

Pamaldas sekė iškilminga sueiga Jaunimo

Skautų Akademikų Pavasario Savaitė Dainavoje

Pas Ringailę Zotovienę neseniai įvyko Akademinių Skautų Sąjūdžio ruošiamos Pavasario Savaitės rengėjų darbingas posėdis į kurį buvo pakviesti ir laikraštininkai.

Dalyvavo: Skautų Filiterių Sąjungos Detroito skyriaus pirm. L. Rugienienė, Alg. Rugienius, Danguolė Jurgutienė, Ringailė Zotovienė ir laikraštininkai Juozas Vaičiūnas, Alfonsas Nakas, Vladas Selenis ir Vladas Mingėla, o taip pat svečiai iš Argentinos E. Jaunutis.

Iš Liudos Rugienienės, Ringailės Zotovienės ir Danguolės Jurgutienės pranešimų išryškėjo Akademinių skautų sąjūdžio sumanymas suvaidinti š.m. birželio 13-21 d. Dainavoje Pavasario Savaitę.

Registraciją vykdė ir, jeigu kam reikia, parūpina butus -- Algis Rugienius, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093, telefon. 755-0736. Paukščių ir vilkiukų stovykloms vadovauja: Danutė Jankienė ir Alfonsas Vėlavicius.

Pavasario savaitė at-

daroma birželio 13 d., šeštadienį, ir 4 v. p.p. įvyksta -- susipažinimo sueiga. Sekmadienį, VI, 14 d. Akad. Skautų Sąjūdžio Pavasario Savaitės atidarymas. Tėv. dr. J. Kubilius, SJ skaitys paskaitą: "Jaunimas ir narkotikų pavojai". Pirmadienį, VI, 15 d. B. Kviklys skaitys paskaitą: "Senos monetos ir medaliai - ordinai, istorinės spaudos originalai". Br. Kviklys atsiveža parodai: net vytautinių laikų monetas, laisvos Lietuvos ordinus ir medalius, istoriškai svarbius laiškus ir dokumentus. Atvyksta dail. Antanas ir Anastazija Tamošaitiai. A. Tamošaitis skaitys paskaitą: "Lietuvių tautinė dailė audiniuose ir drabužiuose". Atsiveža idomių eksponatų parodai.

Antradienį, VI, 16 d. prof. kun. S. Ylos paskaita: "Kultūrų derinimo problema Amerikoje". Numatytas gausus jaunimo simpoziumas -- diskusijos.

Trečiadienį, VI, 17 d. B. Jameikienės paskaita -- Religijos įtaka menui Lietuvoje. Tėv. dr. J. Ku-

biliaus, S.J. -- Jaunimo moralinės problemos štandien.

Ketvirtadienį, VI, 18 d. Liuto Griniaus paskaita -- Akademinių Skautų Sąjūdis; Dr. Vydušo Šalpos Fondo pranešimas; Jaunimo simpoziumas.

Penktadienį, VI, 19 d. dr. J. Griniaus paskaita -- Žvilgsnis į dabartinę ideologijų pervertinimą; dr. A. Kulpos -- Istorinė ir šiuometinė forma lietuvių architektūroje; vakare bus rodomas spalvotas filmas "1968 m. Tautinė Stovykla".

Šeštadienį, VI, 20 d. dr. H. Nagio paskaita -- Modernioji lietuvių poezija Lietuvoje ir išėjimo; Jaunimo simpoziumas ir Literatūros vakaras. Dalyvauja Liūnės Sutama, Dr. H. Nagys, Marius Katiliškis ir naktį Joninių laužas.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti šioje Akademinių Skautų Sąjūdžio ruošiamoje Pavasario Savaitėje Manchester, Michigan, Dainavoje.

V. Mingėla

Chicagos jūrų skaučių Nerijos vietininkijos gimtadienio iškilminga sueiga Jaunimo Centre gegužės 24 d. Iš dešinės stovi vadovai ir svečiai: P. Nėdas, I. Kerelienė, Br. Juodelis, A. Karaliūnas, D. Dundžilienė, A. Ramanauskienė, Nerijos vietininkė A. Jovarauskiene, vėliavos kumai R. Kučienė ir dr. K. Bobelis ir Nidos laivo vadė Ž. Karaliūnaitė.
R. Račičino nuotrauka

Centre, kurioje kūmai, pasirašę krikšto aktą, vėliavą perdavė "Nidos" laivui. Perskaičius Seserijos VS įsakymus sekė "Nidos" laivo įsakymai skelbianti naujai įsigytas specialybes, patyrimus, paskirų sesių darbštumą. Pirmieji "Nerijos" vietininkijos vietininkės ps. A. Jovarauskiene įsakymai skelbė vienetų persitvarkymą, laivų vadėms pakviečiant Živilę Karaliūnaitę ir Giedrę Leonaitę, ir laivų globėjomis pakviečiant v.s. R. Kučienę, ir A. Malašauskiene.

Daug sveikinimų ir geriausių linkėjimų veikloje, plaukiant į Neriją, į Baltijos krantus, išreiškė šventėje dalyvavę rajono vadas v.s. P. Ne-

das; vadeivos: ps. I. Kerelienė ir v.s. A. Karaliūnas, tuntininkas s. Z. Jaunius, "Aušros Vartų" ir "Kernavės" tuntų atstovės bei tuntininkės. Jūrų skautų vardu sveikino j.v.s. Br. Juodelis, linkėdamas visoms jūrų skautėms būti malonios ir žavioms kaip žavi ir miela yra Kuršių Nerija. Pagerbus mamytės ir kūmus, sesių dainoms beskam bant, gausiai susirinkę tėveliai ir svečiai vaiši nosi kūmos pyragu. "Nerijos" tortu ir kava. Šventė buvo gerai organizuota ir gražiai pravesta. Su naujos vietininkijos 39 jūrų skautėmis įdarbą jungiasi ir 9 vadovės -- instruktorės dabar be baigiančios jūrinio skautavimo instruktorių kursų.

Baltijos Banga

LAIKO UŽTĖSIMO TAKTIKA J. GLIAUDA

(2)

IŠTRAUKA IŠ ROMANO AGONIJA, KURIO ANTRĄJĄ LAIDĄ IŠLEIDO VILTIS

Lietuvos prezidento laiškas buvo dailininko kaligrafiškai išrašytas brangiame pergamentiniame popieriuje. Tai buvo tam tikras kaligrafinio meno šedevriukas, kaip paprastai, užsienio reikalų ministerijos apmokėtas bent dviem šimtais litų. Pats laiško atskleidimas, lengvas pergamento čiuzėjimas ir jo pajutimas pirštais vėl staiga priminė Natkui tuos užmirštuosius parašus-autografus, kurie stovėjo tarp stiklų užkonservuoti muziejuose. Rusiškos pergamento raldės atrodė lyg seno rusiško metraščio atnaujinta kopija.

Laiško tekstas skelbė:

Pone Aukščiausios SSSR tarybos prezidiumo pirmininke,

Gavau patirti, kad savo pasikalbėjime su Lietuvos Respublikos ministru pirmininku p. A. Merkiu, dabar viešinėčiu Maskvoje, Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras p. Molotovas pareiškė, kad kurių abejonių dėl Lietuvos Respublikos viešų išpareigojimų, kai kurių valstybių atžvilgiu, kas galėtų būti nesuderinama su Lietuvos politika, kurią ji veda su SSSR.

Norėdamas išlaikyti visus galimus abejonimus dėl Lietuvos Respublikos politikos SSSR atžvilgiu, skubinuosi Tamstą patikinti, kad jokiems abejojimams Lietuvos Respublikos santykiuose su Sovietų Sąjunga negali būti vietos, nes tie santykiai aiškūs, nustatyti sutartimis, pradedant 1920 m. liepos 12 d., 1926 m. rugsėjo 28 d., nepuolimo sutartimi ir jau ilgus metus išbandytais lojalumo bei draugiškumo tradicijomis. Tikrai nuo pat 1920 m. liepos 12 d. sutarties iki 1939 m. spalio 10 d. sutarties, kuri Lietuvai buvo grąžinta jos amžinoji sostinė Vilnius, Lietuva kiekviena proga bendradarbiavo su SSSR, remdamasi taikos, saugumo ir sutarčių gerbimo politika.

1939 m. spalio 10 d. sutartis ypač išryškino ir atžymėjo seną draugiškumą ir pasitikėjimą paremtuosius santykius tarp abiejų valstybių. Lietuvos Respublikos vyriausybė ir aš pats visuomet dėjome, dedame ir dėsime pastangų, kad ši sutartis būtų ko lojaliausiai vykdoma. Todėl šia proga turiu garbę dar kartą tamstos asmenyje patikinti SSSR vyriausybę, kad Lietuvos Respublikos vyriausybė ir aš pats apie jokiąs viešas sutartis ar slaptus Lietuvos išpareigojimus bet kuriai kitai valstybei visai negalvojame, nes tai galėtų būti nesuderinama su esamosiomis sutartimis ir tikro draugiškumo ilgametėmis tradicijomis tarp mūsų kraštų.

Tvirtai tikėdamas SSSR išbandytu draugiškumu Lietuvai, ir ateičiai galiu iš savo pusės patikinti, kad už tą draugiškumą Lietuva Sovietų Sąjungai mokės atsilyginti.

Reiškiu Tamstai, pone Pirmininke, mano giliausią pagarbą.

Prezidento A. Smetonos parašas buvo lotynų raidėmis.

— Ar tuo bus atsikratyta nuo tų priekaištų, kuriais naudojasi rusai? — abejingai paklausė Urbšys.

— Primeną vasalo laišką siuzerenui, — kažkas pamėgino pasakyti pokštą.

Merkio veide nesireiškė jokia abejonė. Jis nieko nepasakė dėl laiško turinio. Tačiau pati pareiškimui įteikti procedūra, privalomas sovietams dėmesys bent paviršutiniškai panašinėti tą laišką ir atsakyti į jį, turėtų užtekti laiko. Šituo gera lošti. Derybos neteks centrinės kovos linijos, o oficialus formalumas ir rafinuotas biurokratiškumas turės pristabdyti Molotovo ataką. Jis suprato svarbiausia: jo politikai pritaria Kaunas. Šis Prezidento patikrinimas dėl lojalumo sutarčiai kvepėjo labai defenzyvinu raudu. Neaiškios užuominos dėl noro veikti, ginti sutartį, teisintis ir nevadinti tikrais vardais nei šalių, nei įvykių reikė pastangas nutęsti laiką. Iš gautojo teksto jis atpažino, kad Kaunas remia jo politiką.

— Tikrai įdomu, — pasakė Merkys Urbšui, — kad ponas ministeris bematant gaval sovietinę vizą. Ar tame fakte negalima įžūrėti rusų noro lengvinti derybas?

Jis atsiminė Urbšio telegrafinį potvarkį atstovyboms ir pasakė jam:

— Štai ir mes „skolačivajam“ naują

ėjimą.

(Bus daugiau)

NAUJA PLOKŠTELĖ VAIKAMS

Lietuviškos šeimos, auginančios mažus vaikus, dažnai pajunta didelį trūkumą lietuviškų knygų ir plokštelių pritaikytų priešmokyklinio amžiaus vaikams. Tokia medžiaga yra ypatingai svarbi ir naudinga šeimoms kurios gyvena ne lietuviškuose rajonuose ir kurių vaikai lietuvių kalbą girdi tik namuose.

Mano nuomone, priešmokyklinis amžius yra ypač svarbus lietuviškos dvasios ir kalbos auklėjimui, kadangi tada dar vaikas daugiausia pasiduoda tėvų ir namų įtakai, o vėliau prasideda mokyklų ir vis stiprėjančių draugų įtaka. Tad, norint, kad vaikai neužmirštų lietuvių kalbą reikiama, kad patys tėvai būtų tvirtai nusistatę, jog namuose su lietuvišiais kalbama tik lietuviškai. Jei tėvai pradės daryti kompromisus su tuo principu, kreiptis į vaikus arba atsakyti jiems svetimais kalba, ar patys dažnai įmaišyti svetimų žodžius kalbant tarpusavyje, tai ta lietuviška salelė šeimos tvirtovėje pradės po truputį nykti.

Tačiau, vaikams augant amerikoniškoje aplinkoje, tėvų įsakymo arba pavyzdžio neužtenka. Reikia sukurti tokią atmosferą, kad lietuviškumas ir lietuvių kalba vaikams atrodytų ypatingai įdomiai ir patraukliai ir taptų pasididžiavimu, o ne gėdos, vertybe. Reikia perduoti jausmą, kad lietuvių kalbos naudojimas šeimoje ir aplink namus, jei ir kaimynai girdi, yra natūralus dalykas. Tą galima įvykdyti įvairiais būdais. Nuopat mažens reikia auklėti vaiką, kad yra gerai mokėti daug kalbų ir progai esant pamokinti vieną, kitą vokišką, rusišką ar kitos kalbos žodį. Taip pat galima su pasididžiavimu papasakoti, kad seneliai (ar kiti artimi) moka daug kalbų. Paskiau galima pagirti ir patį vaikutį -- "Mat, ir Tu, toks mažas ir jau dvi kalbas moki, o yra tu kurie temoka tik vieną kalbą".

Pradedant vežti mažą vaiką į šeštadienines ar lituanistines mokyklas reikia pabrėžti, kad tai yra privilegija į tokią mokyklą važiuoti. Tas ypač paveikia mažuosius kurie labai laukia eiti į mokyklą ir jaučia, kad darželis ar pirmas skyrius tai jau žingsnis į suaugusių pasaulį, padarantis juos "dideliais".

Mano nuomone, taip pat reikia stengtis sudaryti vaikui lietuviškų draugų būrelį, nors tai ir reikėtų didelę pastangą iš tėvų pusės vežant vaikus pas draugus ar pasikviečiant lietuviškas šeimas į savo namus. Dar vėnas būdas, ir tai gal labai reikšmingas norint mažam vaikui "įskiepyti" lietuviybę, tai parodyti, kad ir lietuviai turi vaikams pobūvių, vaidinimų, knygų, plokštelių ir t.t. Kitaip sakant, reikia vaikui parodyti ne tik amerikoniškas televizijos programas ar kino filmas bet nuvežti vaiką į lietuviškas eglutes ir vaidinimėlius, kur jis

galėtų pasakyti, kad ne tik jo šeima kalba lietuviškai, bet yra "daug" (jo akimis) tokių žmonių.

Tėvams padarant pasitangas anksčiau minėtos mintys yra įmanomos įvykdyti. Tačiau susidaro sunkumų tėvams kai nori pristatyti pradedančiam skaityti, priešmokykliniam vaikui, tokių patrauklių iliustruotų, lengvų tekstų, stambių raidėm parašytų knygų lietuvių kalboje, kaip yra anglų kalboje. Kitas sunkumas yra, kad ir mažas vaikas greitai išdraugų ir iš televizijos pramoksta visokių vaikiškų eilėraščių (Mother Goose Rhymes) ir kitų "ditties", abėcėlės dainavimą, rimuotą skaičiavimą ("one, two -- buckle my shoe") ir t.t., kuriuos vaikai dažnai kartoja ir tėvai neįstengia pateikti lietuvišką pamainą.

Turėdami tris priešmokyklinio amžiaus vaikus nutarėm, kad šiame "televizijos ir amerikoniškos aplinkos amžiuje" reikia prie vaikų prieiti moderniais metodais ir kad geras būdas vaikus patraukti prie lietuviško žodžio yra per lietuviškas plokšteles. Tačiau, nors jos ir geros, yra labai mažai lietuviškų plokštelių pritaikytų mažiems vaikams, kurios atsvertų amerikoniškąsias. Tad, pasitarę su kitom šeimom (Grigaičiais, Venclovais ir Pečkais), kuriuos taip pat augina mažus vaikus, nutarėm patys padaryti ir išleisti lietuvišką plokštelę, kuri ir medžiaga ir pristatymu būtų pritaikyta priešmokyklinio ir pirmųjų skyrių vakams. Esame ne muzikai ir ne artistai ir ne menininkai, bet mums atrodo, kad mažuosius galima

pasiekti ir paprastumu. Tad stengėmės atrinkti medžiagą, kuri turiniu būtų patraukli vaikams ir melodijas kurias jie mėgtų ir lengvai galėtų išmokti. Plokštelė, pavadinta ZUKIS PUKIS, susideda iš trumpų pasakėlių, eilėraščių (kuriuos įkalbėjo vaikai, todėl kad vaikai mėgsta kitus vaikus girdėti), dainelių ir žaidimėlių. Norėjome, kad žodžiai būtų ryškūs, kad vaikai galėtų drauge dainuoti ir žaidimėlius žaisti. Norėjome, kad muzikinis akomponiamentas būtų ramus ir neatitrauktų dėmesio nuo teksto. Norėjome, kad plokštelės tonas būtų lengvas ir linksmas ir išpildymas būtų

"su šypsena". Ypatingai norėjome, kad mažiems patiktų plokštelė, kad tėveliams nereikėtų daug kartų per dieną dainuoti "Du gaideliai" ar kas vakarą skaityti "Birutės rytas" (J. Narūnės) ir "Neklaūžados" (S. Džiugo) ir kad vaikai lengvai išmokyti iki dešimt skaičiuoti ir Vytautas Nemunėlio "Sniego senį" kartoti.

Plokštelė susideda iš 37 veikaliukų. Jei vienas vaikučiui nepatiks, tai sekantis gal vėl jį prielietuviškos plokštelės pritrauks. Plokštelė pasirodys pradžioje šio mėnesio ir bus parduodama Chicagoje pas Karvelį, Marginiuose, ir kituose miestuose kurie bus paskelbti vėliau.

Mums atrodo, kad šia plokštele mes prisidėsime prie lietuviško žodžio išlaikymo. Neiškokime tobulybės. Stenkimės tiek, kad mūsų vaikai, augdami įvairiose vietose ir svetimų įtakoje, mokėtų susikalbėti lietuviškai ir neprarastų pagarbą savo tėvų žemei.

Indrė Paliokaitė-Tijunelienė

LB CONNECTICUTO APYGARDA

LB Connecticut apygardos pirmininkas Vilijus Bražėnas, kalbėdamas per Hartfordo Tėvynės Garsų radiją, pristatė naują valdybą ir pareiškė, jog Apyg. Valdyba "ir toliau laikysis nusistatymo -- nerungtyniauti su apylinkėmis parengimuose, o tik, reikalui esant, derinti bendrus žygius bei talkinti, kur Valdybos talka reikalinga".

Jis pranešė apie Valdybos nusistatymą Connecticut'e ir toliau laikytis veiksmų nustatytos linijos dėl bendravimo su okupuotos Lietuvos tautiečiais tik asmeninėje plotmėje. "Valdyba su didžiu nusistebėjimu sutiko žinią, kad kai kas iš lietuvių bendruomeninio nedrausmingumo keliu nueina tiek toli, jog net drįsta siūlyti mums kviešti instruktorius iš Sovietų pavergtos Lietuvos mūsiškiams, nuo bolševikų išgelbėtam jaunimui, mūsų, pabėgėlių nuo komunizmo, išlaikomose jaunimo stovyklose auklėti bei mokyti".

Pirmininkas ryšium su netvarka mokslo įstaigose, kvietė tėvus labiau tam paruošti ir mo-

kyklas išleidžiamus vaikus ir pažadėjo Valdybos talką šiam reikalui. "Mes neišgalime prarasti jaunimą tuo būdu", -- pareiškė Apygardos pirmininkas Vilijus Bražėnas.

Connecticuto Apygardos naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis šiuo būdu:

Pirmininkas -- Vilijus Bražėnas, politiniams reikalams vicepirmininkas -- Valerijonas Balčiūnas, kultūros ir švietimo reikalams vicepirm. -- Pranas Gaižutis, informacijos reikalams vicepirm. -- Algimantas Dragunevičius, jaunimo reikalams vi-

Irenos Veleckytės baletu ir muzikos studijos Chicagoje įvykusiame vakare buvo išpildyta Spragutukas ir Pelenė. Nuotraukoje momentas iš Pelenės. Pirmoje eilėje iš dešinės L. ir I. Bilidnaitės, S. Mikutaitytė; antroje eilėje: Pelenė -- Rūta Juodvalkytė, princas -- Marija Bružaitė, trečioje eilėje Pamočė -- Elena Baginski, dukterys -- Živilė Brakauskaitė ir Vilija Mikutaitytė, geroji feja -- Rasa Degutytė ir mokytojas-Dana Bružaitė.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

KOVA SU TARAKONAIŠ

Emilija Čekienė

Balfo reikalų vedėjas kun. P. Geisčionas praeitame direktorių suvažiavime Clevelande tarp kitko savo pranešime pabrėžė:

"Šalpos darbas yra malonus, įsijungęs į jį pamiršti ir tokius dalykus, kaip pav., kad mano bute reikia kovoti ne tik su tarakonais ir pelėmis, bet kartais ir su dvikojais tarakonais, kurie įsilaužę "išvalo", butą ne tik nuo valgomųjų dalykų, bet iš viso, kas vertinga, kad neturint garažo "nuoma" už laikymą automobilių reikia nuolatos vežti taisyti, nes Balfo apylinkėje ir gatvėje paliktas dažnai būna gerokai apdaužytas. Mano auto atrodo kaip girtuoklis po mūšinių..."

Nežinau, ar Balfo direktoriai tuo patikėjo, bet aš buvusi keleto metų centro valdybos ir lankydama kas mėnesį posėdžius, turėjau progos įsitikinti, jog tai tikra tiesa. Prieš 25 metus Balfo įsisteigus ir nupirkus tą namą buvo graži lietuvių apgyventi vietovė. Tačiau dabar ji pavirto į tokį rajoną, kurį reikalų vedėjas keliais žodžiais apibūdino. Net ir į posėdžius ateiti, ypač moterims, labai pavojinga. Namą parduoti toje apylinkėje jau nėra lengva, bet šitokioje būklėje gyventi ir į Balfo įstaigą lankytis dar blogiau. Centro valdyba ne kartą tą klausimą svarstė, bet vis nebuvu rasta išeities. Reikalų vedėjui užsiokartojančius asmeninius nuostolius Balfas neatlygina. Vieną kartą turėtų būti rasta kokia nors išeitis.

Kaip žinome, New Yorko tėvai pranciškonai turi nupirkti keletą namų su dideliu žemės plotu, kur greitai laiku pradės statyti Kultūros Židinį ir dalį senų namų nugriaus. Ar negalėtų Balfo vadovybė tartis, kad jie kokį vieną namą paliktų Balfo savo senąjį parduotuvę ar iš-

nomavus, nes juo ilgiau Balfas lauks, juo daugiau jo kaina kris. Gi šalia Kultūros Židinio Balfo įstaigai būtų idealiausia vieta.

MŪSŲ PARENGIMAI

Turime daug organizacijų, daug ir parengimų, nes kiekvienas iš jų per metus ką nors veiks sezonui baigiantis nori kuo nors pasirodyti lietuvių visuomenei, apvainikuoti savo metų darbus bei pastangas. Ruošia koncertus, minėjimus, pagerbimus ir k. Labai daug įvairių parengimų šiemet buvo New York'e. Keli paskutiniai buvo eiliniai minėjimai, kaip pav., tautinių šokių grupės dvidešimtmetis ir prezidento A. Stulginskio mirties minėjimas.

Tautinių šokių reikšmę išeivijoje ir ilgą nuteitą lietuvių sklaidimo kelią mūsų visa spauda tinkamai paminėjo ir įvertino. Didžiausi nuopelnai tenka per visą laiką nenuilstamai vadovavusiai vienai šokių mokytojai Jadvygai Matulaitenei, kuri ir to minėjimo rengime atliko patį sunkiausią ir didžiausią darbą. Lietuvių visuomenė taip gi įvertino gausiai atsilankydama.

Tačiau to minėjimo rengimo komitetas nebuvo gerai organizuotas ar pareigom pasiskirstęs, nes salėje jautėsi didelė stoka tvirtos organizacinės rankos -- šeiminingo, Svečiai atėję neties, žinojo tvarkos ir negalėjo rasti sau vietų, nors aplinkui buvo išsirišę tušti stalai. Todėl keletas šeimų atsiėmė pinigų ir apleidė salę, komiteto kasinininkui net nepasiteiravus, kokia priežastis.

Be to, pats parengimas praėjo kaip eilinis pasiūkimas, be jokio iškilmingumo, be akademijos, o juk tai labai retas įvykis, 20 metų įtempto darbo pristatymas visuomenei.

Sekančią dieną New York'e vyko dar didesnis įvykis -- nepriklausomos Lietuvos prezidento A. Stulginskio mirties minėjimas, organizuotas jau kito komiteto. Parapijos salėje žmonių susirinko tik apie 100. Jei netikėtai būtų į tą salę patekęs, manytum, jog minimas koks valdžiaus viršaitis, o ne valstybės buvęs prezidentas.

Nejaugi parengimų komitetus sudarantieji žmonės neturi nuovokos nei pagarbos jausmo

žmogui, kuris brangus ne vienai parapijai, ne vienai kuriai partijai, bet nusipelnęs visai lietuvių tautai, prezidentu išbuvo dvi kadencijas, 15 metų išbuvo Sibire sovietinio Lietuvos pavergėjo išstremtas iš tėvynės auka -- kankinys. Jei rengėjai nesugeba, tai laikas tą darbą pavesti jaunajai kartai, kuri puikių pavyzdžių parodė Chicagoje minint Valžgantą, nes minėjimą ruošė ir vadovavo visos jaunimo organizacijos dirbdamos sutartinai ir jis praėjo dideliu pasisekimu, nes buvo aukštesnis kultūrinio lygio.

PROFESINĖS ORGANIZACIJOS

Tenka girdėti, kad profesinės org-joms netinka kištis į politinę nei į kultūrinę lietuvių veiklos sritį, o ribotis tik profesija. Bet kyla klausimas, kam gi ta profesinė atskira lietuviška org-ja, juk profesiniais tikslais jie priklauso ir dalyvauja kartu su amerikiečiais suvažiavimuose, ten klausoma paskaitų ir gilinama bei dalinama į profesiniam žiniom bei patyrimais, kokios reikšmės turi lietuviška profesinė org-ja, jei gu į ją susirenka įvairių sričių specialistai nors ir tos pačios profesijos, pav., gydytojai, inžinieriai ir kiti.

Žvelgdami į praeitį matome, kad profesijos žmonės kaip tik visą savo laisvalaikį pašventė besigilindami į politinius bei kultūrinius Lietuvos reikalus, tuo ypač pasižymėjo medicinos gydytojai: Basanavičius, Kudirkas, Šiupšas, inž. P. Vileišis ir t.t.

Ir dabartiniu laiku profesionalai turi geresnes sąlygas ne tik tiktai gilintis, bet ir atstovauti bei ginti pavergtos Lietuvos interesus ir apčiuopiamiau paremti materialiai nei eiliniai darbininkai. O per savo organizaciją visi darbai dar našesni ir bendromis jėgomis lengviau pasiekiami.

IEŠKOMAS

ANTANAS KULIKAUSKAS, gimęs 1920 m. sausio 13 d. Rietavoje, Lietuvoje, ieškomasis ar žinantieji ką apie jį, prašomi atsiliepti šiuo adresu: Mrs. Sophie Yancauskas, 90 N. Fulton St., Wilkes-Barre, Pa. 18702.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

IŠRINKO VALDYBĄ

Praeitą sekmadienį, birželio 7 d., Lietuvių salėje įvyko ALT S-gos Clevelando skyriaus susirinkimas, į kurį atsilankė apie 20 narių.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas inž. J. Nasvytis, pakviesdamas į prezidiumą pirmininku A. Laikūną, sekretoriumi K. Karalių.

Išklausius valdybos ir revizijos komisijos pranešimus ir dėl jų trumpai pasisakius buvo renkama nauja valdyba į kurią išrinkti:

A. Garmus, V. Stuo-gis, V. Blinstrubas, J. Mockus, St. Lukas, kandidatu K. Karalis.

Į revizijos komisiją išrinkti F. Mackus, J. Budrienė ir J. Šiaučiu-nas.

Pasisakyta dėl glaudesnio skyriaus bendradarbiavimo su Dirva ir pareikšta pageidavimų, kad ALT S-gos vadovybė dažniau informuotų s-gos narius ir pasisakytų aiškiai kokią liniją užima S-ga įvairiais aktualiais klausimais, kurie domina visuomenę.

Kapų puošimo proga, Clevelando gydytojai aplankė gen. V. Nagevičiaus ir kitų gydytojų kapus, papuošdami gėlėmis. Prie gen. V. Nagevičiaus kapo stovi dr. K. Pautienis, dr. A. Miliauskas ir dr. Al. Martus. Nuotraukoje trūksta dalyvavusio dr. J. Skrinskos.

Naujoji valdyba šiomis dienomis su skyriaus garbės pirm. K.S. Karpium susirinks pirmam posėdžiui ir pasiskirstys pareigomis. Jos jau laukia eilė konkrečių darbų ir linkime jai sėkmės jų įgyvendinime.

V.S. P. MOLIS, LSS vyriausias skautininkas, šią savaitę atvyksta į Clevelandą ir čia susitiks su skautų vadovais ir skautais akademikais. Jis apsisistos pas skautininkus Šenbergus.

Mergaičių stovyklos pagalbininkės linksmai nusiteikusias ieško naujų ir senų stovyklautojų šiems metams. Stovykla vyksta nuo liepos 19 iki rugpjūčio 2 d. Pirmoji eilė iš kairės: Danguolė Stončiūtė, Vida Čyvaitė, Martė Idzelytė; antroji eilė: Vida Sidrytė, Dalia Kavaliūnaitė, Alberta Astraitė ir Onutė Kliorytė. Informacijas apie stovyklą galima gauti pas p. Kliorienę Clevelande 291-3607 arba Dainavoj, Manchester, Michigan, V. Kamanto nuotrauka

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

• VYTAUTAS GIEDRAITIS, netikėtai susirgęs, paguldytas ligoninėn. Jo atstovaujama draudimo bendrovių klientai, esant skubiam reikalui, prašomi skambinti telef. 661-3400.

• INŽ. GASPARAS KAZLAUSKAS, įmonės Astro-Arc Co. prezidentas, su tos bendrovės inžinieriais Mindaugu Gedgaudu ir Eugeniju Vilku atskrido iš Los Angeles į Clevelandą dalyvauti amerikiečių inžinierių konvencijoje.

• VERONIKA GARMENIŠIŠIOMIS dienomis gavo liūdną žinią, kad Lietuvoje, Obelio valsč. Liudvinavos vkm. mirė jos motina Ona Šajauskienė. Velionė paliko tris dukras: Veroniką Garmienę Clevelande, Albiną Šetikiene St. Catherine, Ont. ir Marytę Pimpienę Lietuvoje.

• INŽ. A. MEILUS, Pilėnų tunto turtininkas ir ponis išvyko 3 savaitėms atostogų į Floridą.

• DR. H. BRAZAITIS, PLB valdybos vicepirmininkas, birželio 18 d. su šeima išvyksta 5 savaitėms atostogų į Europą. Dalyvaus Lietuvių Kaninių Kopyčios šventinimo iškilmėse Romoje ir lankysis Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir Austrijoje.

• LVS RAMOVĖ Clevelando skyriaus susirinkimas įvyks birželio 14 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų Lietuvių Klubo apatinėje salėje.

Valdyba kviečia visus narius gausiai dalyvauti. Darbotvarkėje LVS Ramovė Centro Valdybos rinkimai ir kiti svarbūs einamieji klausimai.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

• BIRŽELIO ĮVYKIŲ minėjimas Clevelande įvyksta sekmadienį, birželio mėn. 21 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje 10:30 val. šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje

Minėjimas: 12 val. Lietuvių kultūrinuose darželiuose. Kalbas pasakys Liet. Krikšč. Demokr. pirm. A. Kasiulaitis ir Clevelando miesto tarybos pirm. ir kandidatas į JAV Kongresą James V. Stanton. Meninei daliai atlikti yra pakviestas Čiurlionio ansamblis.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

Lietaus atveju, minėjimas vyks šv. Jurgio liet. parapijos salėje.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

MŪRINIS NAMAS

9 kambarių kolonialinis. Biblioteka ir salonas. Nauja moderniška virtuvė. 3 1/2 vonios. 3 židiniai. Geros kokybės namas gerame rajone. Prašo virš 40,000. Skambinti C. Russo 261-5100.

WM. T. BYRNE
REAL ESTATE, INC.
26101 Euclid Ave.
Euclid, Ohio
Tel. 261-5100

REGISTERED NURSE
FULL OR PART TIME
2:30 - 11 P.M. or 11 - 7 A.M.
Responsible, mature person sought for first class geriatric nursing home in eastern suburb. ECF certified. Competitive salary range, fringe benefits. References required. Call 371-5500 8 a.m. - 5 p.m.

THE MONTEFIORE HOME

3151 Mayfield Rd.

CLEVELAND HEIGHTS, OHIO
(42-48)

WANTED
1st CLASS
BROACH STRAIGHTENER

WITH HEAT TREAT EXPERIENCE HELPFUL ON HIGH SPEED SEALS.

TO OPERATE COLONIAL STRAIGHTENING PRESS. TOP WAGES, BENEFITS, PROFIT SHARING. DAY SHIFT. UNIFORMS & GLOVES FURNISHED TOP BROACH COMPANY LOCATED IN EL MONTE CALIFORNIA.

SEND RESUME OR CALL

MR. EDWARD R. ANTON
341 N. WILLOW AVE.
WEST COVINA, CALIFORNIA
213 - ED 7-9650

An Equal Opportunity Employer
(39-44)

GRANDINĖLĖS DOVANA LIETUVAI IR LIETUVIAMS

Kolumbijos ir Venesuelos laikraščiai nuolat skelbia apie įvyksiančius Grandinėlės šokių koncertus Bogotoje (Baliet Lituano Viene a Bogota), Medellin, Caracas (Festival Folklorico Lituano) Valencijoje ir kitur. Savo straipsniuose minėtų kraštų laikraščiai aprašo grupės nueitą kelią, koncertus JAV-se, šokėjų, muzikantų skaičių, visą tai pailius truočdami tautiniuose rūbuose šokėjų nutraukomis.

Tai pirmą tokios apimties ir pobūdžio reklama lietuviams ir Lietuvai Kolumbijoje ir Venesueloje.

Kun. M. Tamošiūno mintis išsikviesti Grandinėlę į P. Ameriką galėjo būti įgyvendinta dėl

ka grupėje esančios tvarkos, pareigos supratimo, bendro, sutelkto darbo tiek mokytojų, šokėjų, muzikantų, tiek jų tėvų ir visų lietuvių, kurie pinigine auka remia tuos, kurie jaunosiose dienose, šalia tiesioginių pareigų tėvams, mokyklai, skiria valandėlę ir lietuviškam, sceniniam šokiui, muzikai, lietuviškai nuotakai, lietuviškam gyvenimui. Mažas ir didesnes aukas siųskite: Grandinėlę, c/o Mr. V. Staškus, 110 E. 226 St., Cleveland, Ohio 44123.

Grandinėlė P. Amerikon išskrenda birželio 14, sekmadienį, 9:45 v. ryto iš Hopkins aerodromo Clevelande. Eastern Airlines lėktuvu 959.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

PASIKEITIMAI PARAPIJOSE

Šv. Antano ir Šv. Petro parapijų administratorius (klebonas) kun. Walter Stanewich pranešė, kad jis yra perkeliamas į Šv. Morkaus parapiją ir skiriamas tos parapijos administratoriumi.

Parapijos vikaras kun. Kazimieras Simaitis skiriamas Šv. Antano parapijos administratoriumi, o vikaras kun. Viktoras Kriščiunevičius skiriamas Šv. Petro parapijos administratoriumi.

Abu kunigai yra naujieji ateiviai. Kun. K. Simaitis gimė ir mokslus baigė Lietuvoje. Ten buvo ir kunigus išventintas. Kun. V. Kriščiunevičius gimė Lietuvoje, o mokslus baigė ir kunigu buvo išventintas Italijoje, Romoje.

• BIRŽELIO ĮVYKIŲ minėjimas įvyks birželio 14 d. 3 val. Mercy ko legijos studentų centre (Outer Drive ir Southfield). Kalbės federalinės valdžios prokuroras Jim Brickley. Meninė daliai išpildys lietuvių, latvių ir estų meninės jėgos. Minėjamą ruošia Baltiečių Komitetas. Iš lietuvių komitete dalyvauja: Algis Zaprackas ir Jurgis Šenbergas.

DAINAVOS STOVYKLAVIETĖS KALENDORIUS

Dainavos stovyklavietėje, vasaros sezonui prasidėjus, nuolat kuri nors organizacija stovyklauja. Osavaitgaliais čia poilsui atvyksta daug lietuvių iš Detroito, Toledo, Clevelando, Grand

IRENA VIZGIRDAITE, Rosary aukšt. mokyklos Detroito su ruoštame koncerte, Camelot operetėje atliko pagrindinę Gue nevere rolę.

J. Gaižučio nuotrauka

Rapids, Chicagos ir kitų vietovių.

Birželio 13-20 d. čia vyks Akademinio Skautų Sąjūdžio, vilkiukų bei paukštyčių stovykla.

Birželio 21 d. iki liepos 4 d. vyr. moksleivių ateitininkų stovykla.

Liepos 5-18 d. jaunųjų ateitininkų stovykla.

Liepos 19 iki rugpjūčio 1 d. mergaičių stovykla, vedama Putnamo seselių.

Rugpjūčio 2-8 d. ateitininkų sendraugių stovykla.

Rugpjūčio 9-15 L. Fronto Bičiulių studijų savaitė.

Rugpjūčio 16-22 d. liutuanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitė.

Rugpjūčio 30 d. iki rugsėjo 4 d. prieškon-gresinės ateitininkų studijų dienos.

Metinė Dainavos šventė įvyks rugpjūčio 2 d.

A. Grinius

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POPIETĖ SU MOTINA

Chicagos neolituani gegužės 24 d. popietę praleido išskirtinai šeimyniškoj nuotaikoj, pagerbdami motinas, bendrai minėdami motinos dieną. Popietę B. Pakšto salėj pradėjo pirm. A. Augaitis, programą vesti pakviesdamas Birutę Gudaite.

Programos vadovė gražiu sakiniu ir gera tartimi iškviėtė ir, tarytum, ekrane parodė ilgą eilę dalyvių iš salės, kurie-ios pasirodė tai dainą pravedant, tai eilėraščių deklamuojančiomis. Popietę baigėsi grupiniuose pokalbiuose prie arbatos - kavos puoduko. (mv)

Juodvalkytė. "Ir aš rašau, bet angliškai, nes lietuviškai pritrūkstų žodžių sąvokai užbaigti" prieš porą metų esu grįdęs iš Eglės. Šiandien jos lietuviškas sakiny apvaldytas, mintis -- laconiška. Eglė, galima tarti, jau suradusi save, savosios kūrybos bruožus.

Audronė Pavilčiūtė, apžvelgusi motinos rūpesčius, meilę ir įtaką vaikui -- žmogui, baigė mintimi, kad ir "dabartinė moderni moteris .. nežemins žmogaus vardo ir status ramesni šviesni rytojų".

Maloni popietė baigėsi grupiniuose pokalbiuose prie arbatos - kavos puoduko. (mv)

LOS ANGELES

* LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS, kurio būstinė yra Tautiniuose namuose, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, turi 455 narius. Aktyvai siekia \$301,569.00. Išduotų įvairių paskolų balansas \$250,500.00. Kiti pinigai laikomi trumpalaikėse investicijose. Rezervo kapitalas (kooperatyvo savi pinigai) \$20,000.00. Šiuo metu Kooperatyvo valdyba: pirm. Ig. Medziukas, vicepirm. A. Valavičius, išdėininkas V. Pažiūra, sekretorius B. Gediminas ir direktorius V. Aleksandrūnas. Kooperatyvas iš savo pelno kasmet paremia lituanistinį švietimą ir bendrai jaunimo veiklą, prumeruoja lietuvių spau-

Chicagos Algimanto laivo "delfinai" ir "banginiai" klausosi laivo vado J. Jovarausko nurodymų. B. Juodelio nuotrauka

dą ir yra Lietuvių Fondo narys. Kooperatyvo nariai turi nemokamą gyvybės draudimą, taip pat apdraustos ir paskolos, išskyrus nekilnojamo turto. Paskolos, ypač automobiliams pirkti, išduodamos palankiausiomis sąlygomis, nes kooperatyvas yra ne pelno siekianti organizacija. (im)

GRAŽIAI PAVYKĘS ŽIBUOKLIŲ BALIUS

Los Angeles birutinių kių suruoštas "Žibuoklių Balius" praėjo su pasisekimu, įnešęs draugijos kasą nemažą sumą pinigų, kurie vėl bus panaudoti už geležinės uždangos bei tolimajam Sibire mūsų sesių ir brolių vargų bei skausmų sumažinimui.

LDK Birutės D-ja dėkoja prel. J. Kučingui, už leidimą naudotis sale, o taip pat labai didelę padėką priklauso muz. G. Gudauskeinei, bei jos paruoštiems dainininkams: L. Zaičkenei, J. Čekanauskienei, V. Dūdai, S. Dargiui, kurie savo pakirtį atliko pasigerėtinai.

Džiugu konstatuoti, kad Los Angeles lietuvių kolonija turtingą talentingais vokalistais todėl ir lietuviškų parengimų programos būna labai įvairios bei idomos. Prie lengvosios muzikos programų parengimo daug prisideda ir V. Kevalaitienė, sugebėdama vykusiai išvesti iš svetimų kalbų komplikuočių žodžių pynę į lietuvių kalbą. Malonu taip pat padėkoti ir jauniems programos talkininkams: D. Gudauskitei ir S. Gudauskui, be kurių pagalbos beveik niekad nepraeina muz. G. Gudauskienės ruošiamos parengimams programos. (vm)

PUIKUS MUZIKINIS PASTATYMAS

Muzikė - kompozitorė O. Metrikienė suteikė progos Los Angeles lietuviams pasidžiaugti tikrai puikiu muzikiniu pastatymu. Spektaklis įvyko gegužės 23 ir 24 dienomis. Susidomėjimas šiuo lietuvišku kūri-

niu, specialiai tam vakarui parašytu, buvo didelis. Per abu spektaklius salė buvo beveik pilna.

Šio vakaro pastatymo muzikinei pynei muz. O. Metrikienė sukūrė 11 dainų chorui, 9 solistams, 4 chorui su solistais, 1 duetą, 1 duetą -- solistui ir fleitai, 2 mistinės muzikos dalykus ir puikią uvertiūrą. Viso vakaro programai akompanavo pati kompozitorė prie pianino, be jos dar smuikas, obojus, arfa. Šis instrumentų kvartetas puikiai atitiko vakaro programos nuotakai: švelnus, nostalginis, raminantis, kaip bangų ošimas...

Visą šį spektaklį apipavidalino ir režisavo jau Los Angeles lietuviams gerai užsirekomendavęs rež. A. Žemaitaitis, sugebąs išgauti iš mėgėjų tarpo profesinio lygio vaidmenis. Pilnas idėjų, lakios vaizduotės, labai pedantiškas, iki mažiausios smulkmenos reikalaujantis tobulumo, sugeba be biudžeto, be stipraus piniginių užnugario surežisuoti tikrai aukšto lygio spektaklius. Geras ir aktorius, po Uvertūros, kartu su V. Jatulienė Bradūno eilėraščių "Ugnis" įvedęs publiką į gintaro kraštą... Žinoma, daug prie veikalo pasisekimo prisidėjo ir surinktos pačios geriausios Los Angeles lietuvių meniškos jėgos: B. Dašienė, R. Dabšys, A. Pavasaris, A. Polikaitis, R. Aukštikalnytė, J. Čekanauskiene; I. Tumienės šokėjų grupė "Audra", dainos ansamblis "Vakarų Aidai". Iš visų ir ši kartą geriausiai pasirodė B. Dašienė, kurios lengvas ir natūralus dainavimas, gerai valdomas balsas ir malonus tembras tikrai sužavė klausytojus. Garsi muzikė R.K. Biggs, neiškentė nepagyruos B. Dašienės dainavimo, bei puikios laikysenos.

Iš viso visi solistai labai puikiai pasirodė: A. Pavasaris, R. Aukštikalnytė, R. Dabšys, J. Čekanauskiene, J. Radvenienė, O. Deveikiene, A. Polikaitis, J. Petrodienomis. Susidarė ispūdis, kad viso ansamblio cho-

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą, nuo BIRŽELIO 20 D iki RUGSĖJO MĖN. 7 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 20 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

ristai yra tiek geri, kad beveik kiekvienas gali atlikti solo partijas.

Puikiai paruoštos ir meniškai padarytos vakaro programos, tur būt, pirmą kartą mūsų tarpe tokios išsamios, beveik kaip operos libreto, paaiškinančios turinį ir svečiams amerikiečiams, kurių nemažai buvo atsilankę.

V. Irl.

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

G. Žebertavičius, Cleve...	2.00
J. Urbonas, Dayton	2.00
W. Žiogas, Orefield	2.00
V. Kazlas, L.A.	2.00
A. Kuprevičius, Cleveland	2.00
V. Vilčinas, Racine	2.00
P. Šidlauskas, Phila	2.00
P. Kuosa, London	2.00
V. Paukštys, West Hill ...	2.00
J. Jurkus, Rochester.....	1.00
S. Vaškys, So. Ozone	5.00
L. Jankauskienė, Mountainside	2.00
B. Aras, Silver Spring ...	2.00
K. Dabrila, Chicago	5.00
L. Žitkevičius, Brooklyn	2.00
A. Pesys, Dearborn	2.00
K. Dabulevičius, Benton Harbor	2.00
Z. Aškulis, Geneva	3.00
J. Veselka, Evergreen	2.00
J. Valkūnas, Chicago	2.00
W. Waitekūnas, Willow Springs	1.00
Lietuvos Šaulių S-ga, Detroit	20.00
J. Naras, Philadelphia ...	2.00
V. Abraitis, Fords	7.00
A. Petrauskas, Dearborn ..	2.00
P. Damijonaitis, Cranford	2.00
A. Šova, Crown Point	2.00
V. Jakimavičius, Brockton	3.00
P. Rulys, New Pork Richey	2.00
J. Vaičiūnas, Akron	7.00
T. Janukėnas, Dorchester	5.00
D. Kalėda, Pittsburgh	3.00
ALIAS Centro Valdyba, Cleveland	50.00
J. Černius, Upland	3.00
V. Mieželis, Phoenix	3.50
A. Bielskus, Wickliffe	2.00
M. Meilūnas, Weston	7.00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

Kritikos balsai apie AGONIJĄ

Tik gyvos, lakios vaizduotės kūrėjas ir neeilinis žodžio mešininkas gali sukurti skaitytojui tokius vaizdus.

Jakštas (Dirva, 1966)

Agonijos būsenoje atsidūrusios Lietuvos laisvė yra pagrindinė romano jungiančioji idėja, kurią galėtume pavadinti vyriausiu romano personažu.

J. Kojelis (Draugas, 1966)

KULTŪROJ (lenkų kultūros žurnalas Paryžiuje, Nr. 1/243, 1968) autorius E. Žagielis išskiria J. Gliudą, kuris savo AGONIJOJE pavaizdavo Lietuvos respublikos žlugimą.

C. Kaganas

Tėviškes Žiburiai, 1968

AGONY (not yet translated into English) not only has the air of authenticity, but in actuality reproduces quite truthfully a number of decisive situations.

Lituanus, 1966

Autorius nieko nekaltina, neteisėjauja, tik vaizduoja. Išsilieskas objektyvus vienintelis komentaras yra min. Balučio motto knygos pradžioje, kuriame sakoma, kad "tas laisvės nevertas, kas negina jos". Šis vienas komentaras tik paliudija tos agonijos sunkumą.

L. Augštys (Draugas, 1966)

The novel unrolls against the background of Europe which, at that time flared in a ruinous internecine war.

J. Timinis (Books abroad, 1966)

Agonija skaitytojų bus grobste grobstama, įvairiai komentuojama, virsdama tikru best-selleriu mūsų literatūroje.

Draugas, 1965

Agonija išpirkta per vieną sekmadienį (35 egz.). Kiosko vedėjas pasakoja, kad jis turėjęs iš kai kurių asmenų atpirti.

Darbininkas, 1966

Užguliau ant J. Gliados Agonijos ir perskaičiau per vieną dieną.

Jurgis Sk.

(Tėviškes Žiburiai, 1966)

Skačiau Jurgio Gliados Agoniją. Skačiau, o mano širdis verkė, nes tai buvo lyg ir ne tiklausomos Lietuvos laisvės.

O. Audronytė

(Europos Lietuvis, 1968)

VILTIES DRAUGIJOS ŠIMTININKAMS
VERONIKAI I. ANTANUI GARMAMS,
MYLIMAI MAMYTEI IR UOŠVEI A. A.
ONAI ŠAJAUSKIENEI MIRUS LIETUVOJE,
NUOŠIRDŽIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

VILTIES DRAUGIJOS
VALDYBA IR DIRVA

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUČIŲ VYRIAUSIAI
SKAUTININKAI VSJ ZUZANAI JUŠKEVIČIENEI, LIETUVOJE MIRUS BRANGIAI MOTINAI A. A. URŠULEI PAUTIENIENEI, GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

LJS VYRIAUSIAS SKAUTININKAS
J.S. M. MANOMAITIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliados romaną "AGONIJĄ".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas